Jaargang 112. Vrijdag, 29 April 1853. No. 34.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD
voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

AANBESTEDING.

Op *MAANDAG* den 2den Mei 1853, des middags te 12 uur, in een der vertrekken van het Provinciehuis te *Groningen*, zal, door den *COMMISSARIS DES KONINGS* in de Provincie *Groningen*, of, bij deszelfs afwezigheid, door een der *LEDEN* van de *GEDEPUTEERDE STATEN*, in het bijzijn van den *HOOFD-INGENIEUR* van den Waterstaat in het 1ste Distrikt, onder nadere goedkeuring worden aanbesteed:

Het doen van eenige herstellingen aan- en het onderhouden van het Rijksgebouw, bewoond door den heer Commissaris des Konings in de Provincie Groningen, met hetgeen daartoe behoort, ingaande met de kennisgeving der approbatie en eindigende met ultimo December 1853.

Deze aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving.

Het bestek, waarnaar de bovengemelde aanbesteding zal plaats hebben, zal ter lezing liggen in het Provinciehuis en bij den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat te *Groningen*.

Nadere informatiën en aanwijzing in loco kunnen worden aangevraagd bij den Hoofd-Ingenieur voornoemd.

GRONINGEN, 18 April 1853.

De Commissaris des Konings voornd.:
I. A. VAN ROIJEN.

AANGIFTE VOOR DE KERMIS.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* verwittigen degenen, die op de aanstaande **MEIKERMIS** eene **PLAATS** verlangen voor eene **HOUTEN** of **LINNEN KRAAM**, eene **OVERDEKTE** of **ONOVERDEKTE TAFEL** of **STAL**, of op den **OPEN GROND**, dat zij zich moeten aangeven bij den MARKTMEESTER, die daartoe zitting zal houden in het BUREAU van INKWARTIERING, in het Raadhuis alhier, op VRIJDAG den 29sten April 1853, des voormiddags van negen tot twaalf uur en des namiddags van drie tot vijf uur; — bij welke aangifte het STEDE- en WAAKGELD terstond zal moeten worden voldaan; — voorts, dat, ingevolge art. 3 van het Reglement op het houden der Kermissen te *Groningen*, gepubliceerd den 9den Januarij 1840, tot de LOTING **niet** zullen worden toegelaten:

1) Degenen, die verzuimd hebben bovengemelde AANGIFTE te doen;

2) Degenen, die het verschuldigde STEDE- en WAAKGELD niet dadelijk bij de aangifte ter bekoming eener STANDPLAATS hebben betaald; — en eindelijk, dat het, ingevolge art. 37 van het gemelde Reglement, niet dan in bijzondere gevallen, doch nimmer na het inluiden der Kermis, door Burgemeester en Wethouders vergund mag worden op de aanstaande Kermis voor te staan aan iemand, die aan de LOTING *geen* deel genomen heeft.

Wijders wordt ter kennis van de belanghebbenden gebragt, dat, overeenkomstig art. 30 der Wet van den 21sten Mei 1819 (*Staatsblad* no. 34), de Marktmeester op de Markt geen Patentpligtige ter uitoefening van zijn handel of bedrijf, hetzij met of zonder Loodsen, Tenten, Kramen of Stallen zal mogen toelaten, tenzij hem, Marktmeester, gebleken zij dat deze daartoe van een Patent is voorzien.

GRONINGEN, 18 April 1853.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

AFKONDIGING.

De BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Groningen* doen te weten, dat door den RAAD dier Gemeente, in zijne Vergadering van den 5den Februarij 1853, is vastgesteld de volgende Verordening:

De RAAD van de Gemeente *Groningen*, —

Overwegende, dat de tegenwoordige maatschappelijke toestand en de daaruit voortgevloeide bestaande mededinging, de instandhouding der Broodzetting in deze Gemeente overbodig maakt;

Overwegende, dat bij de afschaffing dier Zetting, de Bakkers en Verkoopers van Brood, in hun zoowel als in het algemeen belang, vrij behooren te zijn in de keuze van soort, gewigt of vorm van het door hen te bakken en te verkoopen Brood;

En in aanmerking nemende, dat de wettelijke bepalingen van het Strafwetboek, uitgebreid bij de Wet van den 19den Mei 1829 (*Staatsblad* no. 35), ook voor het bakken en verkoopen van voor de gezondheid schadelijk Brood, genoegzame waarborgen oplevert; —

Heeft, onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten, besloten:

Art. 1. De **BROODZETTING** in deze Gemeente wordt **AFGESCHAFT met den eersten Mei 1853.**

Art. 2. Met genoemden datum worden **ingetrokken** en **buiten werking gesteld** de **Artikelen 328** tot en met **338** van het **Reglement** van **Politie** voor deze **Gemeente**, benevens de **Publicatiën** van den **26sten December 1822, 30sten October 1828** en **23sten Februarij 1829.**

Gedaan te *Groningen*, ter openbare Raadsvergadering van den 5den Februarij 1853.

De Burgemeester: (*get.*) J. SLOT.
De Secretaris: (*get.*) HORA SICCAMA.

Zijnde deze Verordening door H.H. Gedeputeerde Staten van *Groningen* goedgekeurd bij besluit van den 24sten Februarij 1853, no. 54.

En is hiervan afkondiging geschied, waar het behoort, den 8sten Maart 1853.

De Burgemeester: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

NOTIFICATIE.

De VOORZITTER van den Gemeenteraad te *Groningen* brengt, ingevolge art. 31 der Kieswet van den 4den Julij 1850 (*Staatsblad* no. 37), ter algemeene kennis, dat de **LIJSTEN** der **KIEZERS** voor de benoeming van een LID van de TWEEDE KAMER der STATEN GENERAAL, van LEDEN der PROVINCIALE STATEN en van LEDEN van den GEMEENTERAAD, waarvan een Exemplaar, na derzelver vaststelling op den 14den Maart l.l., in de GALERIJ op de EERSTE VERDIEPING van het RAADHUIS aangeplakt en een ander op de SECRETARIJ dezer Gemeente ter inzage van een ieder is nedergelegd geweest, ingevolge meergemeld Artikel, op heden zijn **gesloten** en op nieuw aangeplakt en op de SECRETARIJ dezer GEMEENTE, ter inzage van een ieder, nedergelegd.

En opdat deze Notificatie kome ter kennis van een ieder, zal dezelve in de eerstvolgende *Groninger Courant* worden geplaatst en voorts gedrukt en aangeplakt.

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen* den 20sten April 1853.

De Voorzitter voornoemd: J. SLOT.

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* brengen bij deze ter kennis van de Ingezetenen, dat de uitreiking van de **BESCHRIJVINGS-BILJETTEN** van de PERSONELE BELASTING voor het dienstjaar 18$\frac{53}{54}$, volgens art. 1 van het besluit van den Heer COMMISSARIS DES KONINGS in deze Provincie, van den 20sten April 1853, no. 12 (*Prov. Bl.* no. 49), zal plaats hebben op VRIJDAG den 6den Mei aanstaande en volgende Werkdagen; dat echter, zoo iemand bij het bezorgen of terughalen van de Biljetten mogt zijn overgeslagen, hij zich daarop niet zal kunnen beroepen, maar desniettemin verpligt is de vereischte verklaringen vóór of op den 31sten Mei aanstaande in te dienen ten KANTORE van den ONTVANGER der DIRECTE BELASTINGEN, bij wien de Biljetten ter invulling verkrijgbaar zijn, en dat tot **TEGENSCHATTERS** voor de PERSONELE BELASTING door Burgemeester en Wethouders zijn benoemd:

AREND GEERTS RIGA,
JOHANNES FENSELING,
JURJEN HEERES,
RENSO KLUGKIST,
JOHANNES HARMANNUS MEINARDUS JANSSEN en
CHRISTIANUS BERNARDUS NIEKUS.

Eindelijk wordt aan de Ingezetenen herinnerd, dat voor de PERSONELE en andere DIRECTE BELASTINGEN de **Roode Letter en Nommer** zullen worden gebezigd, en niet meer de [illegible] letter en nommer, als welke in 1851 zijn vervallen, en [illegible] kunnen worden weggenomen.

En zal deze in de *Groninger Courant* worden geplaatst.

GRONINGEN, 28 April 1853.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

NOTIFICATIE.

BURGEMEEESTER EN WETHOUDERS der Gemeente *Groningen*, —

Gezien de Notificatie van den Heer COMMISSARIS DES KONINGS in deze Provincie, van den 20sten April 1853, opgenomen in Z.H.E.Gs. Besluit van dienzelfden dag (*Provinciaal Blad* no. 50), waarbij de **UITGIFTE** van de **VERKLARINGEN** voor het **PATENTREGT**, voor het dienstjaar 18$\frac{53}{54}$ is bepaald:

1) Voor de PATENTPLIGTIGEN vermeld onder no. 37 tot 40 van Tabel XIV (SLIJTERS in WIJNEN, TAPPERS, KROEGHOUDERS en KOFFIJHUISHOUDERS), op MAANDAG den 2den Mei aanstaande, en de WEDERINZAMELING van die verklaringen op VRIJDAG den 6den Mei aanstaande;

2) Voor al de overige PATENTPLIGTIGEN op VRIJDAG den 6den Mei aanstaande en volgende Werkdagen, en de WEDERINZAMELING van die VERKLARINGEN op DINGSDAG den 17den dierzelfde maand, — brengen zulks ter kennis van de belanghebbenden, en hebben voorts noodig geoordeeld:

I. In het bijzonder ter kennis te brengen van:

a. De INLANDSCHE en VREEMDE KRAMERS, KOOPLIEDEN of OMLOOPERS, bedoeld in de Tabellen no. 7 en 8 van de Wet op het Patent van den 21sten Mei 1819, nader gewijzigd bij de Wet van den 16den Junij 1832 (*Staatsblad* no. 30), en bij de Wet van den 24sten April 1843 (*Staatsblad* no. 16);

b. De DEBITANTEN van LOTERIJBRIEFJES;

c. Zoodanige HANDELDRIJVENDE, als KOOPLIEDEN belaste personen, die hunne Waren ter verkoop, hetzij in het groot, hetzij in het klein, te water of te lande met zich voeren;

d. De EIGENAREN, VASTE HUURDERS of andere VASTE GEBRUIKERS van BINNENSCHEPEN, SCHUITEN en VAARTUIGEN, belastbaar verklaard bij Tabel XVI, gevoegd bij de Wet van den 22sten April 1852 (*Staatsblad* no. 61);

Dat zij, voor zoo verre zij na den 1sten Mei een der opgenoemde Beroepen of Bedrijven voornemens zijn uit te oefenen, zich, tot bekoming van een PATENT, ten KANTORE der ZETTERS, op het Raadhuis dezer Stad, van den 2den tot en met den 14den Mei aanstaande, van des voormiddags 9 tot 's namiddags 1, en des namiddags van 3 tot 6 uur, uitgezonderd Zon- en Feestdagen, met opgave van de *roode letter* en het *nommer* hunner woning, moeten aangeven, ten einde, na gedane betaling bij den Ontvanger, voor zooverre de Wet dit van hen vordert, hunne Patenten te kunnen bekomen.

Wordende overigens de belanghebbenden verwittigd:

1. Dat ieder, die eene KERMIS bezoekt, verpligt is, om op iedere plaats, waar hij de Kermissen of Markten bezoekt, een AFZONDERLIJK PATENTREGT te voldoen, ten ware hij, Inlander zijnde, in de Gemeente zijner Woning de regten voor al de te bezoeken Kermissen of Markten in ééns ten volle verlangt te voldoen.

2. Dat ieder, die zijn bedrijf anders dan op Kermissen of Markten uitoefent, zich in de GEMEENTE zijner WONING van PATENT behoort te voorzien, en in sommige gevallen slechts AANVULLINGSREGT verschuldigd is.

3. Dat ieder, die zijne GOEDEREN in HERBERGEN, BERGPLAATSEN, HUIZEN of andere GEBOUWEN van DERDEN UITSTALT, een AFZONDERLIJK PATENTREGT verschuldigd is voor iedere Gemeente die hij bezoekt, en aldaar ook telken reize de belasting behoort te betalen.

Voorts worden de bovengenoemde Patentpligtigen verder gewaarschuwd, hun beroep niet uit te oefenen zonder het PATENTBLAD bij zich te hebben, vermits zij zich, bij gebreke daarvan, blootstellen aan de boete, vastgesteld bij art. 32 van de Wet op het Patent van den 21sten Mei 1819.

II. DE SLIJTERS in WIJNEN en STERKE DRANKEN, TAPPERS, KROEGHOUDERS en KOFFIJHUISHOUDERS en alle andere PATENTPLIGTIGEN vermeld in no. 37 – 40 van Tabel XIV, te verwittigen, dat aan hen het Patent niet mag worden afgegeven, en zij hun bedrijf niet mogen uitoefenen, dan nadat zij hun verschuldigd PATENTREGT over het laatst afgeloopen dienstjaar ten volle en de helft van hunnen aanslag over het nieuwe dienstjaar hebben voldaan; en wordt hun tevens kenbaar gemaakt, dat hunne Patenten ter hunner beschikking zullen zijn, zoodra zij hebben doen blijken, dat zij hun verschuldigd PATENTREGT over het afgeloopen dienstjaar ten *volle* en dat over het nieuwe dienstjaar voor de *helft* hebben voldaan.

III. Alle PATENTPLIGTIGEN, zonder onderscheid, te waarschuwen, dat zij in geen geval zich daarop mogen beroepen, dat aan hen geene verklaring tot aangifte is bezorgd, en dat zij derhalve, geene verklaring hebbende ontvangen, die moeten aanvragen ten KANTORE van de ZETTERS op het Raadhuis; — dat mitsdien met name de SLIJTERS in WIJNEN, enz. en verdere PATENTPLIGTIGEN onder no. 37 – 40 van Tabel XIV opgenoemd, indien zij op den 6den Mei eerstkomende geene verklaringen hebben onvangen, ter aangewezene plaats hunne aangifte moeten doen.

GRONINGEN, 28 April 1853.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* maken bekend, dat ter SECRETARIJ dezer Gemeente, tegen betaling van de kosten, gesteld op *f* 0.75, algemeen verkrijgbaar is gesteld het op den 23sten dezer, in gevolge art. 182 der Gemeentewet, aan den Raad gedaan **UITVOERIG** en **BEREDENEERD VERSLAG van den toestand dezer Gemeente over het jaar 1852.**

GRONINGEN, 28 April 1853.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen*, gezien art. 228 der Gemeentewet, brengen bij deze openbare kennisgeving in herinnering aan allen, wie zulks mogt aangaan, dat bij het eerste lid van het gemeld Wetsartikel is bepaald, dat de **TERMIJNEN** van **VERJARING** voor de **VORDERINGEN** ten laste van het Rijk, bij de Wet bepaald of te bepalen, op de Vorderingen ten laste der Gemeente van toepassing zijn; — en dat, volgens art. 2 en 3 der Wet van den 8sten November 1815 (*Staatsblad* no. 51), alle PRETENSIËN ten laste van het Rijk verjaard zijn, wanneer dezelve niet zijn ingediend vóór of op den laatsten Junij van het jaar, volgende op dat, waarover zij loopen; weshalve een ieder, die **vorderingen** heeft ten laste van de Gemeente ***Groningen*** over het jaar **1852**, wordt aangemaand, dezelve **voor of uiterlijk op den laatsten Junij aanstaande** bij Burgemeester en Wethouders in te dienen.

GRONINGEN, 28 April 1853.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

HERIJK.

Aan de belanghebbenden wordt bij deze ter kennis gebragt, dat de **HERIJK** van de ***Inhoudsmaten*** voor ***Drooge Waren***, zoo ***Tonnematen*** als ***andere***, van ***Korenschalen*** en van de ***Wisse***, benevens van de ***Vochtmaten***, in deze Gemeente zal plaats hebben, voor de Ingezetenen, wonende in de letters N, O, P, Q, R en S, den 2den, 3den, 4den en 6den Mei, telkens van 9—12 en van 2—5 uur.

BUREAU VAN POLITIE.

Op den 16den April j.l. is gevonden aan het Diep: een **WITTE VROUWEN ZIJZAK**, waarin een KNIPJE met een GULDEN en ZESENNEGENTIG CENTS in onderscheidene SPECIËN. De Verliezer kan denzelven terugbekomen aan het BUREAU van POLITIE.

Zonder terug te willen komen op de Advertentie van J. STRAATMAN, geplaatst in de *Groninger Courant* van den 26sten April j.l., meent de ondergeteekende echter genoemden STAATMAN te moeten doen opmerken, dat, bijaldien hij de Politie had kennis gegeven van de hoogst verdachte handeling van den zoogenoemden Buitenvaarder, zoo als thans door den Koopman NIENHUIS is geschied, in plaats van het Koolzaad te koopen, bij de Advertentie van den ondergeteekende, welke hem zoo hoogst gevoelig heeft getroffen, zoude hebben voorgekomen en zich deze grieving bespaard.

De Eerste Commissaris van Politie;
J. G. H. HOLSHEIMER.

De CURATOREN der *HOOGESCHOOL* te *Groningen* roepen bij deze op alle **HOUDERS** van **PRETENSIËN ten laste van het Rijk**, wegens **LEVERANTIËN** ten behoeve van voorzeide **Hoogeschool**, over het **dienstjaar 1852**, om hunne DECLARATIËN, voor zoo veel die niet reeds ingediend mogten zijn, in den vereischten vorm bij CURATOREN voormeld in te zenden vóór **den 1sten Junij e.k.**, ten einde alsnog op de betaling dier Declaratiën de noodige order zal kunnen worden gesteld, terwijl bij eene latere inzending *geene* betaling zal kunnen geschieden.

De Curatoren der Hoogeschool te Groningen.
Op last van dezelven:
J. H. GEERTSEMA, C.z.

RAADSVERGADERING,

Zaturdag den 30sten April 1853, des voormiddags te 10½ uur.

NIEUWSTIJDINGEN.

TURKIJE.

KONSTANTINOPEL, 14 April.

De stand van zaken, met betrekking tot de geschillen met Rusland, is geruststellender; men hoopt weldra tot eene voldoende schikking te geraken.

ITALIË.

ROME, 16 April.

Onze regering is steeds in vrees voor oproer, en schijnt weinig op hare inwoners te kunnen rekenen. Thans heeft men weder een depot van wapenen ontdekt, en een nieuw manifest van *Mazzini* is in omloop gebragt.

— Het weder is hier zeer ongunstig; wij hebben half April, en de bergstreken van Albano en Tusculum zien wij met sneeuw bedekt, terwijl op de wijngaarden bij de bergen ijzel gevonden wordt. Op ons Observatorium heeft men de opmerking gemaakt, dat men sedert 143 jaren in Rome geen zoo strengen winter heeft gehad als in dit jaar.

SPANJE.

Het blijkt uit de laatste langs den gewonen weg uit Madrid ontvangene berigten, dat de nieuwe ministers geheel of ten deele den weg zullen volgen, welke is ingeslagen door de ministers *Bravo Murillo* en *Roncali*. Den 17den April heeft het ministerie *Lersundi* zijn staatkundig programma uitgevaardigd, welk stuk in vrij onbepaalde bewoordingen is opgesteld en zeer weinig heeft voldaan aan de voorstanders der gematigde constitutionele beginselen. *Voorloopig* zullen de Spaansche bewindslieden de tegenwoordige belemmerende bepalingen, betreffende de drukpers, in stand houden, *in afwachting* van eene nadere regeling van het onderwerp. De Cortès zullen *te gelegener tijd* worden bijeengeroepen.

DUITSCHLAND.

Het verbod aan de Pruissische onderdanen, om zich te Rome in het Germaansche collegie voor de godsdienstige loopbaan voor te bereiden, is opgeheven. De Paus had als retorsie-maatregel gedreigd, om het verblijf in Rome te ontzeggen aan alle zich daar ter beoefening van de schoone kunsten bevindende Pruissen.

— Volgens de *Köln. Zeitung* is de heer *Nörer*, staatsprocureur in Pruissen, met twee hoofdambtenaren der Pruissische politie naar Londen vertrokken, met last zich te verzekeren of de aldaar onlangs ontdekte fabrijk van krijgsvoorraad geene vertakkingen in Duitschland had.

— Op den 15den Mei zal te Parchim een congres van afgevaardigden uit alle steden van Mecklenburg bijeenkomen, en wel ter zake van een proces, dat reeds sedert het jaar 1740, dus gedurende 113 jaren, gevoerd wordt tegen Rostock, hetwelk in 1740 de vreemde schoenmakers verkort heeft in hunne jaarmarktvrijheid. Eerst nu is afwijzing van de klagt gevolgd en op het genoemd congres zal de juridische behandeling van deze zaak plaats hebben. Bij deze gelegenheid meldt men, dat er nog wel meer *vette processen* bestaan, welke als kostbare erfstukken in advokatenfamiliën het voornaamste deel der erfenis uitmaken.

— De Keurhessische regering heeft aan de Tweede Kamer van den Landdag in bedenking gegeven, om de afgevaardigden *Weinzierl*, *Pressel*, *Reinike* en *Nöding* (leiders der oppositie), wegens de zoogenoemde belasting-weigering, welke als oproer wordt beschouwd, en waaraan die heeren zich in 1849 schuldig hebben gemaakt, uit de Kamer te weren.

— De socialistische schrijver *Alhusen* te Kiel maakt in de dagbladen bekend, dat hij naar Venezuela (Z. Amerika) zal vertrekken, om er eene Ikarische, dat is eene communistische republiek te vestigen. Hij roept zijne aanhangers op, om hem derwaarts te vergezellen.

— Verscheiden troepenkorpsen worden uit Polen naar de Turksche grenzen gezonden. Het schijnt dus, dat Rusland nog geene vredelievende regeling der Turksche kwestie te gemoet ziet, vermits het zijne geheele hoofdmagt daarheen bijeentrekt.

— In Moskou is de cholera uitgebroken, en zijn dien ten gevolge, in de acht voornaamste wijken, cholera-hospitalen geopend.

— De messenslijper *Siaby*, bij wien *Liberyi* het mes, waarmede hij een' aanslag tegen den Keizer van Oostenrijk heeft gedaan, geslepen heeft, is door den krijgsraad tot drie maanden gevangenis veroordeeld, ofschoon het niet gebleken is, dat hij medepligtig geweest is aan de misdaad van *Liberyi*.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 24 April.

Er is geen nieuws van eenig belang, uitgenomen de staatkundige berigten uit 's Gravenhage, behelzende eene verandering van het ministerie, waarin, uit hoofde de bekende aanleiding, alhier veel meer belang gesteld wordt, dan anders gewoonlijk aan staatsnieuws uit Nederland te beurt valt.

— Gisteren is voor de regtbank een aanvang gemaakt met de zaak van het vinden van ammunitie in een huis van Rotherhite, bewoond door een zekeren *Hale* (dus niet *Kossuth*, zoo als men in het eerst had beweerd). Er zijn nog slechts de beschuldigden (vader en zoon) en weinige getuigen gehoord, die niets anders verklaarden, dan dat het gefabriceerde moest dienen, om aan den handel te worden verkocht, gelijk ook van tijd tot tijd leverantiën aan de regering waren gedaan.

De *Express* meldt intusschen, dat de politie belangrijke berigten heeft ontvangen betrekkelijk deze zaak, en dat een groot aantal getuigen zijn opgeroepen, om te worden gehoord.

— In de vorige week zijn niet minder dan 17 schepen uit de dokken van Londen naar Australië vertrokken, als: 9 naar Port Philip, 4 naar Sydney, 3 naar Adelaïde en 1 naar Hobarttown.

— De prijs van het Engelsche tin is gisteren 4 p. st. per ton gedaald.

— Uit Engeland wordt gemeld, dat de driedekker *Wellington*, van 130 stukken, voorzien van een schroef-stoomwerktuig, thans op stroom ligt, en dat van dit kolossale vaartuig, wanneer het al zijn geschut en verdere uitrusting aan boord zal hebben, de drempels der geschutpoorten der onderste batterij nog 5 voet 10 duimen boven de waterlijn verheven zullen wezen.

— Woensdag l.l. werd aan de schrijfster van *Uncle Tom's Cabin* te Edinburg een luisterrijk banket gegeven. Een zeer talrijk en aanzienlijk gezelschap bragt bij die gelegenheid zijne hulde aan de talenten der doorluchtige schrijfster. In den loop van den avond werd haar op een zilveren blad de som van 1000 sovereigns aangeboden, zijnde dit het bedrag eener kollekte ter verligting van het lot der slaven. Op Zaturdag en Dingsdag aanstaande zullen er nieuwe *meetings* ter eere van mevrouw *Stowe* plaats hebben, zullende zij intusschen Dundee bezoeken.

— Heden is de stoomboot uit Alexandrië te Triëst aangekomen, berigten medebrengende uit Calcutta van den 19den Maart. De stand van den handel was gunstiger. Uit het rijk van Birma zijn geene nadere berigten. Uit China had men vernomen, dat Nankin door de opstandelingen was ingenomen.

— De jongste berigten uit Britsch West-Indië houden in, dat op Jamaïca, tot tegemoetkoming in het gebrek aan arbeidende handen, in den loop dezes jaars tweeduizend Chinezen zouden worden aangevoerd. In Britsch Guyana waren in den laatsten tijd weder twee schepen met vrije arbeiders aangekomen, namelijk 150 landverhuizers uit Madeira en 180 van Sierra Leone. De wetgevende raad dezer laatstgenoemde kolonie had fondsen voor het bestuur beschikbaar gesteld om den aanvoer van vrije arbeiders uit Indië en China voort te zetten, en de gouverneur der kolonie was uitgenoodigd, in overleg met de regering des moederlands schikkingen te maken, om den aanvoer van vierduizend landverhuizers jaarlijks te verzekeren.

Verder had de wetgevende raad eene som bewilligd om de maatschappij, die den aanleg van eenen spoorweg in de kolonie ondernomen heeft, tot geheele voltooijing daarvan in staat te stellen. Men sprak van een plan van het gouvernement des moederlands, om in Britsch Guyana eene strafkolonie voor ter deportatie veroordeelde boosdoeners te vestigen.

Van den 26*sten*. Lord *Clarendon*, minister van buitenl. zaken, in het Hoogerhuis wegens de Turksche aangelegenheden geïnterpelleerd zijnde, heeft geantwoord, dat de Engelsche regering bijzonder gewigt hechtte aan de integriteit van Turkije, en dat ook al de overige groote mogendheden door hetzelfde beginsel geleid werden. Turkije had volstrekt niets te vreezen, mits het slechts zijne bijzondere aandacht wijdt aan de staatkundige aangelegenheden binnenslands. De zending van sir *Stratford Redcliffe* had dan ook het bijzonder doel om dit te bewerken. De missie van den Russischen prins *Menzikoff* had betrekking tot de heilige plaatsen. De vrede der wereld liep geenerlei gevaar.

FRANKRIJK.

PARIJS, 24 April.

Volgens een verspreid gerucht, zou de heer *de Morny* zijn aandeel in de groote onderneming van den centralen spoorweg, thans door den Keizer geconcessioneerd, verkocht hebben. Inderdaad moet hem de som van zes millioen daarvoor zijn geboden, welke hij echter heeft geweigerd.

— Een nieuwe uitgave van al de werken van *Napoleon III*, door den schrijver zelven nagezien, verbeterd en vermeerderd, is ter perse gelegd en zal in vier octavo-boekdeelen het licht zien.

— Onder den titel, *Frankrijk en het Huis Bourbon* heeft de heer *Guizot* in de *Revue Contemporaine* een opstel geplaatst, waarin de volgende zinsnede algemeen de aandacht trekt: „Welke zijn de bedoelingen Gods met het huis *Bourbon*? Het is én tot het toppunt én tot den afgrond van het lot der Koningen geraakt; nog nooit hebben zoo veel bliksemstralen een zoo krachtigen boom zoo geweldig en snel omvergerukt; en toch is de ontwortelde boom niet dood! de takken zijn verstrooid, maar niet verdord. Waarom is die boom zoo en niet anders getroffen? Waarom zoo behouden? Is dit eene veroordeeling? Is het eene beproeving?"

— Mevrouw *Riby*, eigenares eener suikerplantaadje op Guadeloupe, is te Havre aangekomen, van waar zij zich naar Parijs begeeft met eene deputatie van vrouwen uit die kolonie, om aan de Keizerin een adres te overhandigen, waarin hare tusschenkomst bij den Keizer wordt verzocht, om eene vermeerdering van schadeloosstelling te bekomen voor de voormalige slavenhouders in de Fransche koloniën.

— De *Réformiste* meldt, dat een schoenmaker in een stuk steenkool een' diamant gevonden heeft, waarvoor hem reeds vruchteloos 40,000 francs geboden is. — Als het waar is, is 't een wonder!

BELGIË.

BRUSSEL, 24 April.

De Koning heeft den heer *de Meulenaere*, die van tijd tot tijd deel heeft uitgemaakt van in den klerikalen zin zamengestelde ministeriën, en die als een der gematigde voorstanders van de bedoelde partij bekend staat, bij zich ontboden. — Deze omstandigheid heeft dadelijk aanleiding gegeven tot het gerucht, dat er weder eene verandering van het ministerie op handen is. Dit gerucht vindt echter nog zeer weinig geloof.

— De beroemde landschapsschilder *Calame* is overleden.

— Dezer dagen heeft in Luik eene vereeniging plaats gehad van officieren van verschillende natiën, welke zich aldaar bevinden, ten einde het oog te houden op de vervaardiging van het geschut en het schietgeweer, welke aan de geschutgieterij en de wapen-fabrijken in die stad is opgedragen. In deze bijeenkomst is het nieuw uitgevonden dusgenaamde Amerikaansche geweer onderzocht, beproefd en beoordeeld.

Zoo gemeld wordt, was het, uit een wijsgeerig oogpunt beschouwd, een zonderling verschijnsel, om zoo vele bedrevene mannen met de meeste bedaardheid onderling te hooren raadplegen over de krachtdadigste middelen, om binnen den kortsten tijd het grootst mogelijk aantal hunner wederzijdsche landgenooten, op het slagveld, om hals te brengen, of voor hun leven kreupel te schieten; om een Russisch officier aan een' Turk de ware beginselen te hooren uitleggen voor het schieten van menschen op menschen; een Duitscher den Franschman opmerkzaam te hooren maken op de ongelegenheden van deszelfs voortvarendheid, en een Zwitser een' Engelschman lessen te hooren geven over de beste wijze om doel te treffen.

De slotsom van het onderzoek moet zeer gunstig zijn uitgevallen voor het dusgenaamde Amerikaansche geweer, waarmede men twaalfmaal in de minuut kan losbranden, en de Amerikaan, die de reis derwaarts had ondernomen, om van de deugdelijkheid zijner uitvinding te doen blijken, moet zeer voldaan zijn geweest over den uitslag zijner pogingen. Reeds is het Amerikaansche pistool, *revolver* genaamd, waarmede men, zoodra het behoorlijk geladen is, binnen 15 seconden zesmaal, met zekerheid, de noodige juistheid en met scherp kan losbranden, meer en meer bekend geworden, en schijnt dit vuurwapen, door deskundigen, in den strijd van man tegen man, als een zeer gedugt wapen te worden beschouwd.

NEDERLAND.

'sGRAVENHAGE, 26 April.

Bij besluit van den 23sten dezer, heeft de Koning, — gezien het 2de lid van het besluit van den 19den bevorens, no. 99, waarbij voorloopig werd aangehouden het verzoek om eervol ontslag, bij adres van den 16den dezer met hunne ambtgenooten aangeboden door de ministers *C. F. Pahud*, *J. Enslie* en *H. F. C.* baron *Forstner van Dambenoy*, en in aanmerking nemende, dat de voor hen bestaan hebbende aanleiding tot voormeld verzoek is opgeheven, — besloten, dat verzoek niet aan te nemen, en hen respectivelijk in hunne functiën van minister van koloniën, van marine en van oorlog te bevestigen.

— In wel onderrigte kringen loopt het gerucht, dat er een brief bestaat van den heer *de Liederkerke*, waarin bij aan het bestuur te 's Hage meldt, dat eene allocutie van den Paus op handen is; dat die allocutie onverwachts het licht zien zou, en in hevige bewoording zou zijn vervat; dat alle zijne pogingen om dit te voorkomen vruchteloos waren geweest. Is dit waarheid? De heer *van Zuylen* heeft zelf erkend, geene andere stukken te hebben overgelegd dan die welke tusschen de hoven van Nederland en Rome zelve zijn gewisseld. (*Amst. Ct.*)

— Bij geruchte vernemen wij, dat de portefeuille van justitie den heer *J. S. Lotsy*, burgemeester van Dordrecht, is aangeboden geworden, die haar echter niet verlangd heeft te aanvaarden. (*Dordr. Ct.*)

— Men leest in *de Stem*, dat eene commissie uit den kerkeraad der Christelijke Afgescheidene gemeente te Amsterdam, aan Z. M. den Koning een adres aanbiedende ter zake der bisschoppelijke hierarchie, ook met Z. M. heeft gesproken over de voorgedragen armenwet, waarop Z. M. zich op zoodanige wijze uitliet over alle ingrijping van het gouvernement in de regten der kerk en regeling van de armenverzorging door den Staat, dat zij geen gunstiger onthaal had kunnen verwachten.

— Door de dagbladen is berigt gegeven omtrent conferentiën bij Z. M. den Koning, waaraan Prins *Frederik* deel genomen had. De *Nederlander* zegt redenen te hebben, om de waarheid van dit berigt in twijfel te trekken.

— Men verneemt, dat de Fransche gezant dezer dagen bij den Koning is toegelaten en met Z. M. een langdurig onderhoud heeft gehad.

— Volgens de geruchten, die heden in omloop zijn, zullen de Kamers der Staten Generaal niet worden ontbonden. Wat nu van die tegenstrijdige geruchten, welke van den eenen op den anderen dag alhier verspreid worden, waarheid is, zal de tijd moeten leeren.

Z. Exc. de minister van buitenlandsche zaken de heer *van Hall*, zal morgen een groot diplomatiek diner geven.

Z. Exc. de baron *d'André*, minister van Frankrijk, zal aanstaanden Donderdag een groot diplomatiek diner geven, waartoe de nieuw benoemde ministers zijn uitgenoodigd. Z. Exc. de Britsche gezant, sir *R. Abercromby*, zal Dingsdag mede een dergelijk diner geven.

— De vertegenwoordigers der buitenlandsche mogendheden, in deze residentie verblijf houdende, hebben allen, in de afgeloopen week, hunne opwachting gemaakt bij de afgetreden ministers. De Fransche gezant, baron *d'André*, heeft hierop alléén eene uitzondering gemaakt. Dit is des te opmerkelijker, als men in aanmerking neemt, dat de gezant van den Keizer der Franschen het ontslag en de vervanging van het ministerie *reeds des ochtends te* 10 *uur van den* 19*den dezer naar Parijs heeft geseind*, ofschoon de afgetreden ministers en het publiek hun ontslag eerst *des avonds* vernamen. (*Grondwet.*)

— Wij vernemen, dat toen de heer *van Bosse* de portefeuille van financiën aanvaardde, hij in de schatkist aanwezig vond eene som van *f* 800,000, en de verpligting om de renten van de nationale schuld te betalen. Bij de overgave dier portefeuille aan den heer *van Doorn* bevond zich in 's rijks schatkist eene som van *vijftien millioen guldens* en een aanwijzing op het departement van koloniën van *veertien millioen guldens*. En evenwel zijn er inmiddels aanzienlijke sommen nationale schuld geamortiseerd; zijn belastingen in bedrag verminderd, en is ééne belasting geheel afgeschaft. Dit verschil van cijfers drukt, op eene welsprekende wijze, het verschil uit van de administratie *v. Hall* en de administratie *van Bosse*. (*Aldaar.*)

(*Zie het vervolg der Nieuwstijdingen, enz. in 't Bijvoegsel.*)

ZEETIJDINGEN.

GRONINGEN, 28 April. Door de stoomsleepboot is hier heden tot in de nabijheid van de stad gebragt, de Fransche schooner Anna, kapit. *la Haye*, beladen met boekweit, komende van Nantes, hebbende 11 voet diepgang.

Binnengekomen te Amsterdam den 23 April, kapit. *Feddes* Gesina, van Harburg; *Visser* Vrouw Luppina, van Leer; den 25sten *Tent* Goede Verwachting, van Altona. — In het Vlie den 22 April, *Broeckema* Ida Hillechiena, van Hamburg; den 23sten *van der Veer* Noordster, *Zwaal* Gijsbert Jan en *Blijstra* Concordia, alle drie van Frederikstad; *Cappen* Neptunus, van Newcastle; *Oostervink* Pieter, *Helmers* Hendrika Roelina en *Visser* Ymke Visser, alle 3 van Osterrisöer; *Brouwer* Elsina en *Kjelsen* Catharina, beide van Oudsoen; *Klein* Tweel. Daniel en Wilco, van Christiansand; *Tent* Goede Verwachting, van Altona; *Sluiter* Jacomina, van Catingziel; den 24sten *Duif* Catharina Visser, van Frederikstad; *Spithorst* Lubbegina, van Oudsoen. — Te Helvoet den 25 April, *Goosens* Klazina Gerardina, van Marseille; *Oldenburger* Alida, van Cette; *van der Borden* Fortuna, van Villanova. — Te Vlissingen den 24 April, *Schade* Elisabeth, van Messina; *Veeling* Hermanna, van Cadix. — Te Port au Prince den 14 Maart, *Weits* Geertruida Alida, van St. Thomas. — Te Jacmel den 21 Maart, *Dijkema* Broedertrouw, van Bordeaux. — Te Ancona den 2 April, *Smit* Arendina, van Venetiën. — Te Corunna den 13 April, *Ahrens* Johanna Ettina, van Ferrol. — Te Lissabon den 13 April, *Wildeboer* Maria, van Amsterdam. — Te Londen den 22 April, *Olthof* Catharina, den 23sten *Stuitje* Chistina Johanna en *Engelsman* Gezusters Boll, alle 3 van Groningen; *de Jonge* Ida, van Rotterdam. — Bij Bevezier den 14 April, *Veenstra* Schoon Verbond, van Amsterdam n. Soerabaya. — Te Leith den 21 April, *Kruisinga* Vrouw Neeltje, van St. Ubes; den 22sten *de Jonge* de Jonge Lemke, van Wismar. — Te North Shields den 22 April, *Reijer* Jansje Hillegonda, van Groningen; *Hazewinkel* Anna en Mientje, van Delfzijl. — Te Falmouth den 22 April, *Meijer* Anna, van Marseille. — Te Hartlepool den 21 April, *Leeuwe* Hendrika Jantina, van Londen. — Te Harwich den 22 April, *Hangelbroek* Antje Witsenborg, van Groningen naar Londen; *van Kempema* Jonge Sippe, van Workum naar Londen. — Te Hamburg den 24 April, *Heins* 5 Gebroeders, van Amsterdam. — Te Harburg den 23 April, *de Boer* Jantina Petronella, van Amsterdam. — Te Bremerhaven den 23 April, *Mulder* Marchina, van Cardiff; *Renken* Gerhardina, van Hamburg; *Valom* Agatha, van Newcastle. — Te Varel den 21 April, *Leuning* Margaretha Alida, van Londen. — Te Wolgast den 18 April, *Pronk* Gezina, van Rendsburg; *van Dijk* Eva Hendrika en .... Catharina Luitgarda, beide van Londen, alle 3 naar Stettin bestemd; *Meijer* Geertina, van Londen. — Te Travemunde den 23 April, *Hut* Margiena Margreta, van Londen. — Te Swinemunde den 23 April, *Boon* Annechiena, van Amsterdam. — Te Tonningen den 21 April, *Bolhuis* Gesina, van Hamburg naar Eckernförde.

Te Maassluis op de reede teruggekomen den 26 April, kapit. *Butter* Twee Gebroeders, bestemd naar Landerneau. — Te Galatz den 9 April, *Plukker* Antje, van Livorno. — Te Barcelona den 10 April, *Pik* Lucas Wicher, van Newcastle. — Te St. Ubes den 14 April, *Niehof* Jantina Jetskelina, van Dublin. — Te Lissabon den 17 April, *Klok* Hunderen, van Amsterdam. — Te Porto den 15 April, *Pik* Maria Aurelia en *Klein* Alida Hendrika, beide van Dublin. — Te Londen den 25 April, *Kuiper* Catharina Johanna, *Waterborg* Karsiena en *Dirksen* Juliana, alle 3 van Groningen. — Te Gravesend den 23 April, *Kuiper* Catharina Maria, van Groningen; den 24sten *van der Werff* Jandina, van Rotterdam. — Te Deal den 24 April, *Kok* Jacobus, van Londen naar Geelong; *Prins* Odilia en Maria, van Stettin naar Londen. — Bij Deal den 22 April, *Schenk* Aidina Anna Susanna, van Charlestown naar Nickerie; *Breeland* Gesina Hendrika, van Seville naar Petersburg. — Te Falmouth den 24 April, *Moesker* Susanna, van Ibraila. — Te Swansea den 23 April, *Hazewinkel* Roelf Giezen jr., van Bilbao. — Te Cardiff den 20 April, *Koster* Zeeploeg, van Queenstown. — Te Liverpool den 23 April, *Lukje* Frouke Egberdina, van Santander. — Te Queenstown den 20 April, *Kruisinga* Eensgezindheid, van Galatz. — Te North Shields den 23 April, *de Haan* Hendrika, van Amsterdam; *Fekkes* Vriendschap en *Ketelaar* Hazard, beide van Zwolle; *Ketelaar* Jantina Hendrika, van Kampen; *Waterborg* Klazina, van Londen. — Te Yarmouth den 23 April, *van der Zee* Minna, van Wormerveer.

Vertrokken van Amsterdam den 23 April, kapit. *van der Velde Smit* Aurora, naar Petersburg; den 25sten *Koster* Argo, naar Dantzig; den 26sten *van Duinen* Elisabeth, naar Venetiën; *van der Laan* Jacoba Alida, naar Ancona; *de Winter* Cathatina, naar Stettin; *van Sluis* Annegiena, naar Hamburg. — Van Texel den 24 April, *Fekkes* Johannes, naar Emden; den 25sten *Smit* Bernardus, naar Sunderland. — Uit het Vlie den 22 April, *van der Veer* Twee Gebroeders, naar Newcastle; *Oldenburger* Gerritje Koumans, naar Schotland; *van Ingen* Maria Catharina, naar Libau; *Zoutman* Jonge Wicher, naar Oudsoen; *Ebes* Grietje en *Plukker* Hendrik, beide naar Noorwegen; *Zwieting* Petrus Horiëus, naar Tonningen; *Tiktak* Jantina Fennechina, op avontuur; den 24sten *Hilman* Twee Gebroeders, naar Petersburg; *Verstok* Regina Elisabeth, naar Libau; *de Groot* Concordia, naar Koningsbergen; *Wegener* Gebroeders en *Kuipers* Alida Schuringa, beide naar Dantzig; *Boswijk* Hendrika, naar Stavanger; *Kwint* Jantina, naar Hamburg; *Kolle* Jeanne Marie, op avontuur. — Van Brielle den 25 April, *van Duinen* Alkamina Elisabeth, naar Windau. — Van Maassluis den 25 April. *Lever* Elsina Engelina, naar Newcastle; *Gruppelaar* Niessina, naar Dantzig; *Butter* Twee Gebroeders, naar Landerneau. — Van Vlissingen den 22 April, *Kramer* Annette Catharina, naar Londen: *Coerkamp* Gebroeders Coerkamp, naar Koningsbergen; *Huisman* Twee Gezusters, naar Lubeck. — Van Ibraila den 5 April, *Stuitvoet* Margaretha, naar het Kanaal. — Van Odessa den 4 April, *Mellema* Jacobus Anthonie, naar Antwerpen. — Van Bordeaux den 21 April, *Douwes* Eendragt, naar Petersburg. — Van Roijan den 18 April, *de Jonge* ......, naar Amsterdam. — Van Southampton den 22 April, *Waterborg* Fokkiena, naar Groningen. — Van Cardiff den 22 April. *Brouwer* Lumina, naar Riga. — Van Glasgow den 22 April, *Klein* Alida Margaretha, van Seville. — Van Hamburg den 23 April, *Prins* Weldaad, naar Sappemeer; *Koops* Vrouw Grietje, naar Veendam. — Van Bremerhaven den 22 April, *de Jonge* Vrouw Martha, naar Dantzig; *Dost* Vrouw Magrietha, naar Amsterdam; *Schuur* Hoop, naar Groningen. — Van Cuxhaven den 24 April, *Edema* Margaretha Gezina, naar Stettin. — Van Wismar den 20 April, *Zaag* Alwina, naar Hull. — Van Koppenhage den 21 April, *Hazewinkel* Harmina, naar Dantzig. — Van Tonningen den 21 April, *Nieboer* Martha, van Lubeck naar Gent.

Vertrokken van Liverpool den 23 April, kapit. *Tekelenburg* Sara Alida Maria, naar Adelaide. — Van Hull den 23 April, *Oostra* Margrietha Hillechiena, naar Bremen.

Zeilklaar te Newyork den 8 April, kapit. *Losschen* Geertruida, naar Amsterdam. — Te Londen den 21 April, *Kok* Jacobus, naar Geelong; den 22sten *Kuijper* Annechiena Elsina, naar Dantzig; *Meeter* Henzina, naar Petersburg. — Te Liverpool den 22 April, *de Boer* Gesina Hendrika, naar Petersburg; *Breeland* Ida Reina, naar Riga. — Te Newcastle den 22 April, *Rijkens* Jantina Annechiena, naar Galatz.

In lading te Londen den 22 April, kapit. *Vos* Jantina, naar Petersburg. — Te Liverpool den 22 April, *Borchers* Adolf van Nassau, naar Sydney; *de Boer* Vriendschap, naar Petersburg.

Gepraaid den 12 Maart, op 2° Z. Breedte, 21° W. Lengte, kapit. *Kroll* Dankbaarheid aan de N. H. M., van Rotterdam naar Batavia.

Gepraaid den 25 Febr., op 9° N. Breedte, 27° W. Lengte, kapit. *Struik* Louise Roelofflene, van Amsterdam naar Ambona.

AMELAND, 23 April. In den vroegen morgen van gisteren is alhier gestrand het Nederlandsche tjalkschip de Twee Gebroeders, kapit. *G. L. Jansen*, komende met eene lading aarde, ijzer en glaswaren, van Hull en bestemd naar Lubeck. De schepelingen, ten getale van vier, zijn door middel der reddingsboot der Noord- en Zuid-Holl. redding-maatschappij, onder directie van den burgemeester, gelukkig aan land gekomen. De lading en tuigagie is geborgen, doch het schip geheel wrak, is reeds gedeeltelijk verbrijzeld.

NORDEN, 24 April. In Greetsiel is het schip Catharina, kapit. *Veling*, van Amsterdam met krenten naar Londen, uit Catharinensiel met avarij binnengekomen.

ZOUTKAMP, 27 April. Vertrokken den 25 April, kapit. *Waterborg* Fennechina, naar Weile.

DELFZIJL, 25 April. Binnengekomen den 23 April, kapit. *de Jonge* Jantiena Engelina, van Osterrisöer; *Schreuder* Sijlina Titia, van Brewich; den 24sten *Erenins* Dorothea en *Kort* Petronella, beide van Leer; *van der Werff* Alida en *Gust* de Goede Hoop, beide van Osterisöer.

Vertrokken den 24 April, kapit. *Schoon* Jacobus Cornelus, naar Leer; *Barghoorn* Vrouw Trientje, naar Emden; *Rozeboom* de Eendragt, naar Norden.

SCHEEPSVRACHTEN.

GRONINGEN, 26 April. Er is heden bevracht naar Londen tot 12 sh. met 10 pCt. per last van 10 quarters Haver; naar Hull tot 11 sh. in full per Ton Beenderen; naar Brugge tot *f* 6 per last Haver met *f* 8 kosten; naar Amsterdam tot *f* 3 per last Haver, en naar Utrecht tot *f* 5 per last Rogge, beide met *f* 5 kosten.

Beenderen naar Hull 11 sh., zonder meer.

STETTIN, 22 April. Gesloten naar Rotterdam voor spiritus *f* 22 en 1 duk. per 10 last, voor zink *f* 15,50; naar Londen voor tarwe 3 sh. 6 d., voor raapolie 16 sh. 6 d., voor zink 16 sh.

DANTZIG, 21 April. Naar Gloucester 25 sh. 6 d. per load balken; Londen 4 sh. 3 d., Hull 4 sh. à 4 sh. 4½ d. per qr. tarwe; Amsterdam *f* 21 en Rotterdam *f* 22 per last rogge.

KONINGSBERGEN, 22 April. Naar de Oostkust van Engeland 4 sh. per qr. tarwe en 19 sh. per ton raapkoeken; het Kanaal 4 sh. 4 d., Liverpool 4 sh. 9 d. per qr. tarwe.

220ste STAATSLOTERIJ.

Trekking der Eerste Klasse.

1*ste Lijst*. No. 8 een prijs van *f* 20,000. No. 15304 een prijs van *f* 5000. No. 1224 een prijs van *f* 1250. No. 5486, 14056, 18043 en 15206 ieder een prijs van *f* 1000. — 2*de Lijst*. No. 11602, 559, 9011 en 4262 ieder een prijs van *f* 1000. No. 3463 en 5768 ieder een prijs van *f* 400. No. 7141, 89, 16274, 3526 en 10563 ieder een prijs van *f* 200. — 3*de Lijst*. No. 15810 een prijs van *f* 2500. No. 7248 een prijs van *f* 1250. No. 13112 een prijs van *f* 1000. No. 1815, 2074, 11333, 18840 en 19287 ieder een prijs van *f* 400. No. 1141, 2728, 4571, 12430 en 394 ieder een prijs van *f* 200. No. 220, 7960, 8758, 10082, 16006 en 19855 ieder een prijs van *f* 100.

NB. De **PRIJS** van ***f* 5000** is gevallen in de KOLLEKTE van **S. J. OPPENHEIM.**

BURGERLIJKE STAND.

Van af den 22sten tot en met den 28sten April 1853 zijn te *Groningen* geboren 11 zoons 10 dochters; gehuwd 7 paren; overleden 7 ouden en 7 jongen.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 26 *April*.

TARWE.		Zw. Zand	66 ℔ *f* 5,95	Bl. Voer	38 ℔ *f* 2,70
Oude	70 ℔ *f* 7,50	Veen	66 » » 5,80	»	40 » » 2,85
N. Oml.	68 » » 6,50	»	68 » » 6,10	Zw. Voer	36 » » 2,60
»	70 » » 7,00	GERST.		»	38 » » 2,75
»	72 » » 7,50	Winter	54 ℔ *f* 4,55	»	40 » » 2,85
» Old.	68 » » 6,25	»	56 » » 4,80	BOONEN.	
» »	70 » » 6,75	»	58 » » 5,25	Paardeb.	*f* 5,50.75.90
» »	72 » » 7,25	Zomer	» »	ZADEN, ENZ.	
» »	» »	»	» »	Gr. Gort p. m.	*f* 7,75
ROGGE.		Knobbe	60 » » 5,00		*f* 8,25
Inl.	64 ℔ *f* 5,45	»	62 » » 5,30	Par. 100 N. ℔	*f* 11,50
» »	66 » » 5,85	HAVER.			*f* 12
» »	68 » » 6,25	Dikke	38 ℔ *f* 2,70	Old. Koolz.	
» »	70 » » 6,65	»	40 » » 2,85	Oml. dito	*f* 10,50,75
» »	» »	»	42 » » 3,00	Oostfr. dito	*f* 10,75 *f* 11
BOEKWEIT.		»	44 » » 3,15		*f* 11,30
Gr. Zd.	64 ℔ *f* 5,80	»	46 » » 3,25	G. Mosterdz.	v. *f* 6 tot *f* 8
» »	66 » » 6,10	»	48 » » 3,35	Raapolie p.v.	*f* 33,75
» »	68 » » 6,40	»	50 » » 3,50	Prijs der Boter.	
		Bl. Voer	36 » » 2,55	Hooib. ⅛ ton	*f* 16 50 a *f* 17

Tarwe met iets meer vraag prijshoudend. — Rogge iets aangenamer. — Boekweit als genoteerd sleepend afgaande. — Gerst aan pelderijen wel zoo goed te plaatsen. — Haver over 't geheel goed prijshoudend. — Boonen als voren. — Gort flaauw. — Koolzaad met weinig handel prijshoudend.

ROTTERDAM, 25 *April*. Tarwe: N. Zeeuws., Vlaams. en Overm. matig aangevoerd en tot vorige prijzen verkocht; de beste van *f* 9,20 tot *f* 10,25; mindere van *f* 7,30 tot *f* 8,60; afwijkende van *f* 6 tot *f* 7; Roode soorten als voren aan benoodigden: 162, 164 ℔ N. Hoogl. Kleefs. *f* 310, *f* 320; 160, 162, 163 ℔ dito Bovenl. Ris *f* 277, *f* 280, *f* 290, *f* 295; 158 ℔ dito Meursche *f* 278; 156 ℔ N. Bovenl. *f* 255; 160 ℔ Cubanca *f* 270; 163 ℔ Petersb. dito *f* 300. — Rogge: Overm., Zeeuws. en Vlaams., 10 cents lager, *f* 6,20 a *f* 7,10; voorts 146 ℔ Fransche *f* 200; 150 ℔ Jar. dito *f* 190; 150 ℔ Pruiss. *f* 200; 150 ℔ Odessa *f* 198; 149 ℔ Galatz *f* 186; 150 ℔ Caucasische *f* 190, *f* 195; 146 ℔ Odessa *f* 182; 142 ℔ Arch. *f* 177, *f* 178, *f* 180; 143 ℔ dito *f* 180, *f* 185. — Gerst: Zeeuwsche, Vlaamsche en Overmaasche Winter *f* 4,70 a *f* 5,20; dito Zomer *f* 4,60 a *f* 5,05; voorts te Schiedam: 129 ℔ Coursche *f* 216; 132 ℔ Manheimer *f* 182. — Haver: Zeeuws. en Inl. Korte *f* 2,70 a *f* 3,90; dito Lange *f* 2,30 a *f* 3,40. — Boekweit op 140 ℔: N. Noordbrab. *f* 208, *f* 210, *f* 212, *f* 215; grove Fransche *f* 175, *f* 180, *f* 183, *f* 188, *f* 189; fijne dito *f* 164, *f* 168; Fransche *f* 170. — Erwten: Zeeuws. Groene *f* 7,50 a *f* 8,50; Groote dito *f* 8 a *f* 10,50; dito Witte *f* 7 a *f* 8; Gelders. Graauwe *f* 11 a *f* 14. — Boonen, Zeeuws. en Walch. Witte *f* 9 a *f* 12; dito Bruine *f* 9 a *f* 13,50; dito Paardenboonen, 10 cents hooger, *f* 5,60 a *f* 5,90. — Koolzaad hooger: puik Walch. 57 p. vl. in zakken; Zeeuwsch gestort 58 p. vl.; puik Jar. dito gestort 58 p. vl.

AMSTERDAM, 25 *April*. De marktprijzen van Boter waren heden als volgt: Vriesche *f* 42 à 44, Kuinder *f* 39 à *f* 41, Kamper *f* 40 à *f* 42, Deventer *f* 32 à *f* 36, Zwolsche *f* 36 à *f* 38.

AMSTERDAM, 27 *April*. Heden werd van Tarwe verkocht: 132 ℔ r. Odessa *f* 256 bij partij; 130 ℔ o. Norder *f* 264; 126 ℔ n. Gron. *f* 240 aan de Zaan. — Rogge prijsh., puike soorten iets hooger gehouden; 122, 123 ℔ Pruis. *f* 195, *f* 197; 118 ℔ ger. o. Odessa *f* 167; 120, 121 ℔ Odessa *f* 175, *f* 177. — Inl. Gerst prijsh., buitenl. zonder handel; 104 ℔ n. Vries. Winter *f* 162.

Koolzaad 1 p. vl. hooger; op 9 vat in April 61 p. vl.; Oct. en Nov. 62 p. vl. — Lijnzaad zonder handel. — Raapolie dadelijk en op levering ruim prijsh.: op 6/w. *f* 35,50; Vlieg. *f* 34,50 a 75; Mei *f* 34,25 a 50; Sept. *f* 35,25; Oct. *f* 35,50; Nov. *f* 35,50 a 75; Dec. *f* 35,75. — Lijnolie op 6/w. *f* 30,50; Vlieg. *f* 29,50. — Hennepolie op 6/w. *f* 37,75; Vlieg. *f* 36,75.

LONDEN, 23 *April*. Lijnolie loomer, is op 27 sh., 9 d. à 28 sh. in loco teruggegaan. Bruine Raapolie iets meer gevraagd op 33 à 33 sh. 3 d.; 10 t. gezuiverde buitenl. zijn tot 34 sh. verkocht.

De markt was deze week kalm, en de voorgestelde vermindering der regten op de Boter van 5 sh. schijnt vooralsnog geen indruk te maken. De aanvoer van buitenslands bestond in: 5574 v. van Harlingen, 706 v. van Hamburg, 2971 v. van Rotterdam, 133 v. van Ostende, 56 v. van Antwerpen, 150 v. van Havre. De noteringen zijn: beste Vriesche 98 sh., surplus en 2de kwal. 98

BIJVOEGSEL
tot de Groninger Courant van den 29sten April
1853, *no.* 34.

(*Vervolg der Nieuwstijdingen.*)

's GRAVENHAGE, 26 April.

Bij Koninklijk besluit van den 17den dezer, is aan den heer mr. *J. F. W. van Nes*, vice-president van den raad van Nederlandsch Indië, thans met verlof in Nederland, op het daartoe door hem gedaan verzoek, verleend een eervol ontslag uit 's lands dienst, onder dankbetuiging voor de door hem aan den lande bewezen diensten en onder toekenning van pensioen.

— Zondag hebben de leeraren der Nederd. Hervormde gemeente, in verschillende kerken, de aandacht gevestigd op de kollekte, welke aanstaanden Woensdag ten behoeve der R.-Kath armen alhier zal worden gehouden. Zij hebben bij die gelegenheid krachtige woorden van liefde en verdraagzaamheid gesproken en de aanwezigen aangespoord, om door het doen van milde giften te toonen, hoe bereidvaardig zij die groote godsdienstige beginselen in toepassing brengen.

— Bij arrest van den hoogen raad, van den 19den dezer, is *verworpen* de voorziening in cassatie van *J. R. van der Plaats*, tegen het arrest van het prov. hof van Groningen, in zake het gemeentehuis van Wijmbritseradeel.

Van den 27sten. De *Staats-Courant* van heden bevat het volgende:

AAN DEN KONING!

Het heeft Uwe Majesteit behaagd gebruik te maken van het regt, bij de Grondwet aan den Koning toegekend, om het meerendeel Harer ministers op hun verzoek eervol te ontslaan, en een ander kabinet te doen optreden.

Wij ontveinzen ons niet de moeijelijkheid van de taak, welke wij op ons hebben genomen; maar wij hebben ze aanvaard, bewust van de zuiverheid onzer bedoelingen en gesterkt door het vertrouwen, hetwelk Uwe Majesteit ons heeft gelieven te schenken.

Zoo wij ons hebben veroorloofd al dadelijk aan Uwe Majesteit het voorstel te rigten tot sluiting der zitting van de Staten Generaal, het was omdat het ons oirbaar en voorzigtig voorkwam, aan de opgewondenheid van het tegenwoordig oogenblik geen voedsel te geven door openbare discussiën; maar ook om aan Uwe Majesteit en aan ons den noodigen tijd te verschaffen om te beraden, wat verder in het algemeen belang te doen staat.

Wij hebben daartoe nagegaan en overwogen de jongste gebeurtenissen en hetgeen meer onmiddellijk aanleiding heeft gegeven tot het aftreden onzer voorgangers, ten einde daaruit nuttige wenken en aanwijzingen te ontleenen voor de toekomst.

Het is ons voorgekomen, dat er noch over de onschenbaardheid der Grondwet, noch over het onraadzame om in die wet wijzigingen te brengen, eenige twijfel behoort te bestaan.

Uwe Majesteit kan, even als elk Zijner onderdanen, over het doeltreffende van enkele bepalingen der Grondwet bedenkingen hebben; maar bij vernieuwing is ons Uwer Majesteits wil en begeerte gebleken om deze wet der wetten te onderhouden en te handhaven.

Ook wij, Sire, zijn door gelijke gevoelens bezield. Wij beschouwen de Grondwet, ofschoon zij wel, gelijk elk menschelijk werk, hare gebreken zal hebben, als een hechten band tusschen Koning en volk, als een hoeksteen van het maatschappelijk gebouw, waaraan niet moet worden geroerd. Er is dan ook niemand onzer, die er aan denkt om in de Grondwet eenige wijziging voor te dragen, en het zal ons streven zijn, om hare eerlijke uitvoering te verzekeren, eene uitvoering, waardoor zoowel de regten en vrijheden der Natie, als de regten en prerogativen der Kroon ongeschonden worden bewaard.

Maar, Sire, reeds bij velen is twijfel ontstaan, of de afgetredene ministers de Grondwet wel in dien zin opvatteden en toepasten, waarin zij is ontworpen, overwogen en vastgesteld. Wij zouden hier kunnen wijzen naar artt. 131 en 140 der Grondwet, met het oog op sommige, weinig milde bepalingen der daaruit voortgevloeide wetten; naar art. 148, met het oog op de poging, bij de voordragt der comptabiliteitswet gedaan, om de regterlijke uitspraken tegen den Staat krachteloos te maken; naar art. 195 in verband met het eerste en tweede ontwerp van armenwet; maar wij moeten meer bepaald verwijzen naar de bepalingen der Grondwet omtrent de godsdienst.

Wij erkennen en wij verheugen er ons in, dat in die bepalingen de vrijheid van godsdienstige belijdenis, in den ruimsten zin, is verzekerd en de inrigting der kerkgenootschappen niet aan het wereldlijk gezag is opgedragen; maar wij vinden tevens in de grondwet, naast de vrijheid en gelijkheid van bescherming aan alle kerkgenootschappen verleend, verantwoordelijkheid naar de wet, en bovenal een toezigt, den Koning opgedragen, waardoor Hij in staat wordt gesteld, om rust en vrede in zijn rijk te bewaren.

Wij gelooven, dat deze bepalingen met beleid en met de meest mogelijke onpartijdigheid moeten worden gehandhaafd, opdat elke godsdienstige belijdenis waarlijk vrij blijve, en elk kerkgenootschap gelijke bescherming geniete.

Wij zijn van oordeel, dat de handhaving daarvan moet strekken om te bereiken de bedoelingen, welke Uwe Majesteit hebben geleid bij het veranderen van het Ministerie, namelijk: wegneming van spanning, door, met eerbiediging van de regten der Roomsch-Katholieken, eene billijke bevrediging te verschaffen aan een groot gedeelte der natie; bevrediging, welke deze niet kan vinden in de laatste mededeeling, door den Minister van Buitenlandsche Zaken aan het Hof van Rome gedaan.

Overigens achten wij minder inmenging van het centraal gezag, en eene mildere toepassing van de bepalingen der grondwet en van de daaruit voortvloeijende organieke wetten, betreffende de huishouding van de gewesten en van de gemeenten in den Staat allezins raadzaam.

Evenzoo zijn wij van oordeel, dat de bepaling van art. 54 der Grondwet: *De uitvoerende magt berust bij den Koning*, voor de Raadslieden der Kroon geene doode letter moet zijn; maar dat zij bij eene natie, wier leus van vereeniging is: Vaderland en Koning, den Koning in eere moeten houden; zoodat aan Hem alleen de eer der regering en aan de Ministers de zedelijke en wettelijke verantwoordelijkheid daarvan zal verblijven.

Wij hebben het vertrouwen, dat deze onze beschouwingen ook die zijn van het grootste deel der natie; maar wij mogen niet ontveinzen, dat zij op dit oogenblik kunnen schijnen eenzijdig te zijn, in zoo verre in de Tweede Kamer der Staten-Generaal zich een aaneengesloten aantal stemmen heeft vertoond, ter ondersteuning eener meer tegenovergestelde rigting.

Hieromtrent mag intusschen geen twijfel blijven bestaan, en in dergelijke omstandigheden, wanneer de regering oordeelt, dat de vertegenwoordiging of een deel daarvan niet uitdrukt de denkwijze en den zin der natie, moet het, door eene ontbinding van beide of van eene der Kamers, en door eene nieuwe verkiezing, blijken, of de afgevaardigden inderdaad de meening der natie uitdrukken.

Dit middel om eene duidelijke verklaring van de natie te vragen en te erlangen moet, naar onze overtuiging, in deze oogenblikken worden toegepast, en wij stellen dan ook uwer Majesteit eerbiedig voor, om tot de ontbinding der Tweede Kamer te besluiten.

Doch even noodig als het is, dat tusschen den Koning en Zijnen Raad algeheele overeenstemming besta ten opzigte van het te volgen regerings-stelsel, even billijk schijnt het ons toe, dat de natie, bij het instellen van een beroep op hare denkwijze, met de beschouwingen der regering omtrent dat stelsel worde bekend gemaakt. Zij heeft er aanspraak op, te weten, wat zij van een nieuw opgetreden bestuur mag wachten. Het is om die reden, dat wij ons veroorloven aan Uwe Majesteit voor te stellen om goed te vinden, dat deze voordragt van Uwer Majesteits Ministers, door Hoogstdezelve goedgekeurd, in de *Staats-Courant* worde opgenomen, te gelijk met het besluit van de ontbinding der Tweede Kamer.

's Gravenhage, den 26sten April 1853.

De Minister van Buitenlandsche Zaken, VAN HALL.
De Minister van Koloniën, CHS. F. PAHUD.
De Minister van Justitie, D. DONKER CURTIUS.
De Minister voor de Zaken van de R.-K. Eeredienst, LIGHTENVELT.
De Minister van Marine, J. ENSLIE.
De Minister van Oorlog, baron FORSTNER VAN DAMBENOY.
De Minister van Financiën, VAN DOORN.
De Minister van Binnenlandsche Zaken, VAN REENEN.

AAN DEN RAAD VAN MINISTERS.

Wij hebben onderteekend het ontwerp van besluit, aangeboden bij Uwe voordragt van heden, strekkende tot ontbinding van de Tweede Kamer der Staten Generaal.

Wij keuren tevens goed, dat die voordragt, benevens dit Ons antwoord, te gelijk met Ons besluit in de *Staats-Courant* worden opgenomen, maar Wij verlangen ook, dat openbaar gemaakt worden de stukken, welke verder te dier gelegenheid onder het oog der natie behooren te worden gebragt.

'S GRAVENHAGE, 26 April 1853. WILLEM.

WIJ WILLEM III, enz., enz., enz. — Op de voordragt van den Raad van Ministers; — Gezien art. 70 der grondwet, — Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. De Tweede Kamer der Staten Generaal wordt, met de dagteekening van dit besluit, ontbonden.

Art. 2. Tot de verkiezing der leden van de Nieuwe Kamer zal worden overgegaan op Dingsdag den 17den Mei 1853

Art. 3. De eerste zamenkomst der nieuw verkozen Kamer wordt bepaald op Dingsdag den 14den Junij.

Onze minister van binnenlandsche zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschriften zullen worden gezonden aan de beide Kamers der Staten Generaal, aan den raad van state, aan de departementen van algemeen bestuur, aan de algemeene rekenkamer, en hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 26sten April 1853. WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN REENEN.

— Het navolgend belangrijk schrijven is door den afgetreden minister van binnenl. zaken, den heer THORBECKE, d.d. den 31sten Maart, aan onderscheidene commissarissen des Konings in de provinciën afgezonden:

„'s GRAVENHAGE, 31 Maart 1853.

„Over den onlangs door het hof van Rome genomen maatregel, tot instelling van bisschoppelijke zetels hier te lande, is een misverstand gerezen en mij door een uwer ambtgenooten medegedeeld, dat mij noopt, U H.Ed. Gestr. eenige inlichting te geven, ten einde daarvan door u, waar het pas geeft, zonder van dit mijn schrijven te gewagen, zou kunnen worden gebruik gemaakt

„Toen voor eenigen tijd van wege het Roomsch-Katholijke kerkbestuur aan het gouvernement het verlangen werd medegedeeld, *de missie*, en dus de ondergeschiktheid aan de congregatie *de propaganda fide* te Rome; door een regelmatig bisschoppelijk bestuur te doen vervangen, heeft de regering verklaard het beginsel der grondwet, dat aan alle kerkgenootschappen gelijke bescherming verleent, tot volle uitvoering te willen laten komen. Evenmin als het gouvernement de Protestanten in hunne vrijheid om de kerkelijke inrigting zoo te regelen, als zij goed oordeelden, beperkte, dacht het dit ten aanzien der Katholijken te doen. De verlangde instelling kon dus geen bezwaar ontmoeten, onder voorwaarde, dat dan ook het concordaat verviel.

„Hierin stemde de Pausselijke Stoel toe. Het gouvernement gaf daarbij tevens den wensch te kennen, over den tijd en de wijze van uitvoering vooraf te worden onderrigt, ten einde daaromtrent zijn gevoelen aan het Hof van Rome te kunnen mededeelen, en, zoo noodig, in het belang der zaak en des lands, raad te geven hoe te handelen.

„Van het juiste tijdstip en van de wijze van invoering hing alles af. Koos men het geschikte oogenblik, en voerde men stil, zonder ophef of vertoon, de nieuwe regeling in, zij kon, zonder aanstoot, zonder moeite of verzet, tot stand komen. Hiertoe kon de voorlichting van het Gouvernement nuttig zijn. Het kwam er op aan, met wijsheid te werk te gaan, den prikkel van onverdraagzaamheid niet te wekken, en alle aanleiding te mijden tot vrees, voor iets hetgeen op zich zelf aan de overige gezindten ten eenemale onverschillig moest zijn.

„De Pauselijke Stoel echter heeft eerst met den slag gewaarschuwd.

„Het gouvernement heeft van de voor dit land weinig berekende stukken, allocutie en breve, niet dan na de uitvaardiging kennis erlangd. Evenmin is het over de bisschoppelijke zetels of over de personen geraadpleegd. Zijn er reeds benoemd? Het weet dit niet.

„Het geldt thans te zorgen, dat bij het in werking komen der kerkelijke nieuwigheid de nadeelige indruk, dien de vorm harer invoering kon doen ontstaan, weder worde uitgewischt. Zoodra de regering de personen der bisschoppen zal kennen, zal zij trachten, voorzigtigheid, eenvoud en uiterste gematigheid aanbevelende, door hen zooveel mogelijk te doen goed maken hetgeen de curia welligt bedorven heeft.

„Ik meen te mogen onderstellen, dat dit niet zonder gevolg zal blijven, en dat het weldra zal blijken, dat de bisschoppelijke instelling geen den minsten wezentlijken grond kan geven voor de schrikbeelden, die sommigen zich daarvan nu schijnen te vormen.

— Z. Exc. de minister van justitie heeft dezer dagen eene circulaire gerigt aan de heeren procureurs-generaal bij de onderscheidene provinciale geregtshoven, waarbij de minister de aandacht van de hooge regterlijke ambtenaren daarop vestigt, dat, door het in den laatsten tijd voorgevallene, de gemoederen in beweging gebragt zijnde, het de pligt is van de justitie en politie, met de grootste kalmte en onzijdigheid een waakzaam oog te houden en te zorgen, dat niemand in zijne regtmatige vrijheid worde gekrenkt en dat de eerbied voor de godsdienstoefening der verschillende gezindheden, ernstig worde gehandhaafd.

— De Raad van ministers, die gisteren morgen te tien uur een aanvang had genomen, heeft tot gisteren namiddag te drie uur geduurd. Des avonds te 8 uur is de Raad andermaal bijeengekomen. Tot laat in den avond is de raad vergaderd gebleven.

Z. M. de Koning heeft gisteren ten gehoore toegelaten den heer *Dullert*, afgetreden voorzitter van de nu ontbonden Tweede Kamer der Staten Generaal.

AMSTERDAM, 25 April.

Wij vernemen, dat een geacht ingezeten dezer stad, de president der Nederl spoorweg-maatschappij, gisteren op den openbaren weg door een ontslagen beambte dezer maatschappij is aangevallen en geweldig mishandeld. Gelukkig biedt de toestand van den mishandelde geene reden van ongerustheid. De aanvaller is reeds in verzekerde bewaring genomen.

— Gisteren is te Luxemburg in de kracht zijns levens bezweken de heer *Ch. Metz*, president der Luxemburgsche stenden.

ROTTERDAM, 25 April.

Men verneemt, dat aan den heer *J. J. Rochussen* is aangeboden de portefeuille van buitenlandsche zaken, of die van koloniën. Hij heeft echter beide geweigerd. (De *Amst. Ct.* spreekt echter dit berigt tegen.)

Voorts verzekert men, dat de portefeuille van financiën aan den secretaris der Nederlandsche bank, den heer mr. *W. C. Mees*, wiens liberale beginselen bekend zijn, was aangeboden.

— Op den aanstaanden Hemelvaartsdag zal bij de Gereformeerde gemeente onder 't Kruis alhier een vasten-, dank- en biddag gehouden worden, mede met de tegenwoordige teekenen des tijds in verband staande.

HEKELINGEN (BIJ BRIELLE), 25 April.

Gisteren morgen omstreeks half acht uur, had alhier eene verschrikkelijke sneeuw- en hagelbui plaats, waardoor de in de weide loopende beesten schier verwilderd uitvlugt zochten; omstreeks een half uur duurde deze bui voort, en heeft ook aan een en ander veel schade te weeg gebragt. Ook de massa water, die hier de landerijen als in eene zee herschapen heeft, berokkent veel ongerustheid bij den landman.

UTRECHT, 26 April.

Het adres van de R.-Katholijke Oud-Bisschoppelijke Klerezy uitgegaan, en geteekend door den aartsbisschop van Utrecht *v. Santen*, den bisschop van Haarlem, *v. Buul*, en den secr.-gen. *Heijkamp*, waarin de herstelling van de bisschoppelijke hierarchie hier te lande wordt genoemd eene daad van aanmatiging en willekeur, die de Klerezy meer dan iemand moest grieven en smarten, bevat de bede aan den Koning: „dat het Z. M. behage:

„1) De officiële erkenning van de nieuwe kerkelijke hierarchie bij de Roomsch-Katholijken in Nederland, vastgesteld bij apostolische breve van 4den Maart 1853, te weigeren, als gegrond op de eigenmagtige vernietiging van een bestaand kerkgenootschap, en alzoo in dadelijken strijd met art. 165 der Grondwet.

„2) De titels van *aartsbisschop* VAN *Utrecht*, *bisschop* VAN *Haarlem* en *bisschop* VAN *Deventer*, voor de Klerezy officiël te erkennen; als zijnde deze titels een onmisbaar vereischte voor het bestaan der Klerezy; als zijnde zij bij eventuële gebeurtenissen voor haar niet minder onmisbaar, ten einde of in regten of bij andere openbare autoriteiten te kunnen optreden voor de handhaving van haar gezag, van hare regten, van haar bestaan."

NIJMEGEN, 23 April.

Op gisteren werd door de arrondissements-regtbank alhier uitspraak gedaan op de onderscheidene verzoekschriften, waarvan door ons bereids gewag is gemaakt, strekkende, dat, met vernietiging der besluiten van den gemeenteraad te Nijmegen, waarbij zijn afgewezen bezwaarschriften bij dien raad ingediend tot plaatsing van den naam des verzoekers of die van anderen op de lijst van kiezers voor leden van den gemeenteraad, die plaatsing alsnog worde bevolen. In welke zaken op den 19den dezer door den heer officier van justitie, mr. *A. F. C. van Trojen*, is geconcludeerd. Door een der adressanten tot staving van zijn verzoek geproduceerd zijnde een aanslagbiljet van een patentregt, gedagteekend den 7den Febr. laatstleden, en constaterende eene op dien dag gedane betaling, zonder nommer van het kohier of vermelding van deszelfs aankondiging voorzien te zijn, werd door de regtbank verklaard *niet* tot berekening van den gevorderden census in aanmerking te kunnen komen, en dien ten gevolge de beslissing van den gemeenteraad, conform de conclusie van den heer officier, op dit punt door haar gehandhaafd.

ZWOLLE, 25 April.

Naar luid der berigten, die men aangaande de longziekte onder het rundvee uit onderscheidene gemeenten dezer provincie ontvangt, vermeent men te mogen vertrouwen, dat die ziekte nagenoeg overal afnemende is, terwijl zij in sommige gemeenten, voornamelijk nabij Deventer, geheel heeft opgehouden.

ASSEN, 27 April.

In eene onlangs gehoudene vergadering hebben de marktgenooten van Grollo, een gehucht onder de gemeente Rolde, besloten tot de verdeeling van hunne markte, die ruim 2700 bunders groot is, meestal heidegrond.

COEVORDEN, 25 April.

Naar wij vernemen, is de bij concessie bepaalde termijn tot het stellen van borgtogt door den heer *Graswinkel*, voor het kanaal uit de grachten dezer stad naar de Eems, met drie maanden verlengd.

MEPPEL, 25 April.

Gisteren morgen werd bij het begin der godsdienstoefening in de kerk der Hervormden alhier ter kennis gebragt de door het provinciaal collegie van toezigt op de kerkelijke administratiën in Drenthe goedgekeurde bepaling, omtrent het verhoogen van de vaste zitplaatsen in de kerk met 40%, tot vinding van eene som van *f* 600, voor het tractement van een te benoemen hulpprediker, voornamelijk voor het godsdienstig onderwijs der jeugd, ter verligting van dat werk voor de beide predikanten. Dit besluit is door den breeden kerkeraad genomen, toen door Z. M. afwijzend is beschikt op het verzoek van dat collegie, om de subsidiëring van gelijke som van *f* 600, voor het tractement van eenen derden predikant.

GRONINGEN, 28 April.

Volgens het *verslag van den toestand der gemeente Groningen in 't jaar* 1852, door burgemeester en wethouders aan den raad medegedeeld, blijkt, dat de staat der bevolking en van hare godsdienstige gezindheid op den 1sten Jan. 1853 was als volgt: Hervormden 25,258, Fransche Waalsche 154, Engelsche of Presbyteriaansche 1, Evang. Lutherschen 859, Herstelde Lutherschen 4, Doopsgezinden 696, Remonstranten 13, Christelijk Afgescheidenen 440, Roomsch-Katholijken 5660, van de Bisschoppelijke klerezij 2, Ned. Israëliten 1465, Portug. Israëliten 5, tot geene der genoemde gezindten behoorende 20, totaal der bevolking 34,577. — In het genoemde jaar zijn uit deze stad 6 landverhuizers vertrokken naar Noord-Amerika.

— Het concert Dingsdag avond l.l., onder directie van de heeren A. F. WICHERS en M. HAGEMAN, en ten voordeele van de algemeene armen dezer stad gehouden, heeft uitmuntend aan de daarvan gekoesterde verwachting beantwoord. Den heer HAGEMAN komt hiervan in de eerste plaats de eer toe, niet alleen wegens de goede leiding van het orkest en de gelukkige keuze van stukken, maar ook door zijne solo's voor piano en viool, welke op nieuw blijken gaven van zijnen voortreffelijken aanleg en onvermoeide studie. Ook de overige solisten hebben het hunne er toe bijgedragen, om den avond voor de talrijke aanwezigen zoo genoegelijk mogelijk te maken. De bewustheid van hierdoor weder de armoede binnen onze stad te hebben gelenigd, zij hun allen eene schoone belooning.

— L.l. Maandag is het nieuw aangekochte gebouw aan de Ossenmarkt, voor de bijzondere school der 1ste klasse, opgerigt ingevolge magtiging van burgemeester en wethouders, d.d. 8sten Januarij 1852, in gebruik gesteld, ofschoon de noodige vertimmeringen daaraan nog niet voltooid zijn. — Een groot aantal van de ouders der schoolkinderen en andere inteekenaren waren daartoe met het bestuur der school bijeengekomen.

Bij afwezigheid van den voorzitter, die door ongesteldheid verhinderd werd uit te gaan, hield de weleerw. heer ds. P. M. DIJKSTERHUIS, na het gemeenschappelijk zingen van Ps. 127 : 1, 2 eene toespraak, waarin hij zijne medebestuurders en alle aanwezigen op de aanhoudende behoefte aan Gods zegen, de ouders op hunne roeping tot medewerking met de school, den hoofdonderwijzer en diens medehelpers op hunne groote verantwoordelijkheid, en de kinderen op hunne verpligting tot vlijtige gehoorzaamheid wees.

Deze toespraak werd door den hoofdonderwijzer, die vooral zijn verlangen te kennen gaf, dat bestuurders en ouders ook met en voor hem des Heeren hulp zouden vragen, beantwoord, en de plegtigheid met gebed en het zingen van van Ps 118 : 7*a*, 12*b* besloten.

— Het aantal nieuwgebouwde schepen, welke reeds in den loop van dit jaar hier zijn aangebragt, mag vrij aanzienlijk genoemd worden. — Daar het grootste gedeelte van deze schepen op dit oogenblik nog in onze havens ligt om opgetuigd of door opvolgende werkzaamheden voor den eersten togt gereed gemaakt te worden, en dit een en ander eene groote bedrijvigheid veroorzaakt, leveren de havens en vooral de Zuiderhaven thans een fraai gezigt op.

— Gisteren heeft voor het provinciaal geregtshof alhier teregtgestaan zekere HEERE REINDERS KNOOP, oud 26 jaren, zonder beroep, geboren te Veendam en zonder vaste woonplaats, — beschuldigd van vier diefstallen, respectivelijk gepleegd in de schuur van A. H VAN DER WIJK, te Wildervank, in de woning van den predikant BEKENKAMP, te Benedenknijpe, in Friesland, en in de schuur van den heer BUNING, te Wildervank. Hij is te dier zake schuldig verklaard aan diefstal gepleegd bij nacht in een bewoond huis — en aan drie eenvoudige diefstallen, en deswege, met eerloosverklaring, veroordeeld tot tuchthuisstraf voor den tijd van vijf achtereenvolgende jaren. — Van het aan hem mede te laste gelegde wanbedrijf van landlooperij is hij vrijgesproken.

— Naar wij vernemen is HARM ADOLF BOELENS, gewoond hebbende te Groningen, en beschuldigd van in den nacht van den 4den op den 5den Maart dezes jaars, uit het land van den landbouwer J. J. BOSMAN, te Essen, onder de gemeente Haren, een schaap te hebben ontvreemd, door de raadkamer van strafzaken naar de criminele teregtzitting verwezen.

— Men verneemt, dat in den loop der aanstaande maand, tegen de kermis, alhier zal komen het gunstig bekende tooneelgezelschap onder directie van den heer J. E. DUPORT, directeur van de *Salon des Variétés* in de Nes te Amsterdam. — Met zekerheid kunnen wij mededeelen, dat door genoemd gezelschap onderscheidene voorstellingen in den schouwburg alhier zullen worden gegeven.

— Van wege burgemeester en wethouders dezer gemeente werd gisteren, door hunnen gecommitteerde, op het raadhuis, bij enkele inschrijving aanbesteed, voor den jare 1853:

1) De levering, ten dienste der werken in de gemeente, van greenen en vuren hout. Drie inschrijvers: 22, 28 en 28½ pCt. beneden het tarief, zijnde het laatste van K. MAATHUIS, alhier.

2) Idem van steen, kalk, cement, dakpannen, enz. Drie inschrijvers: de eerste tegen het tarief, de tweede 5 pCt. en de laagste, 14½ pCt. beneden het tarief, van H. K. ONNES EN COMP.

3) Idem van rongen, spijkers, sloten, hengen en ander gemaakt ijzerwerk. Vier inschrijvers: no. 1 voor 6 pCt. boven het tarief en 3 biljetten, zijnde van de heeren TER VEHN, KREMER en COENS, ieder voor 6 pCt. beneden het tarief. — Door deze drie inschrijvers werd dadelijk op nieuw ingeschreven, en bij uitkomst bleek, dat TER VEHN en COENS hadden ingeschreven voor 6⅛ en H. H. KREMER voor 6¼ pCt. beneden het tarief.

4) Idem van lood, zink, soldeersel, enz. Drie inschrijvers: de eerste volgens het tarief, de tweede 21½ pCt. en de laagste 25 pCt. beneden het tarief, zijnde van J. LOOR.

5) Idem van hardsteen, zerk, enz. Vijf inschrijvers: 15, $20\frac{1}{4}$, 21, 22 en 23 pCt. beneden het tarief; het laatste was van K. EVERHARDS.

6) Het vernieuwen, herstellen en onderhouden van de straten in deze gemeente. Vier inschrijvers: 24,$\frac{1}{8}$ cent de vierkante el, $23\frac{1}{2}$ cent, 22,$\frac{8}{9}$ en O. M. OLTMANS voor $21\frac{1}{4}$ cent de vierkante el.

En voor de jaren 1853, 1854 en 1855:

7) Het leveren der materialen, enz. tot het vernieuwen, en driejarig onderhoud van de pompen en riolen, aan de gemeente behoorende. Vier inschrijvers: *f* 6400, *f* 5499, *f* 5249 en O. M. OLTMANS voor *f* 5015.

— Betrekkelijk de longziekte op den stal van den landbouwer HEIKO DIDDENS HEIKENS, in *den Ham*, onder de gemeente *Bellingewolde*, kunnen wij mededeelen, dat op den 26sten dezer is overgegaan tot het doen dooden van de nog aanwezige zoo schijnbaar zieke als gezonde 16 runderen, tot onteigening der buiten- en bovenranden van het hooi ter dikte van vier palmen, gewaardeerd op *f* 25 en tot het doen dekken der mesthoop. Het resultaat der geslagte beesten is als volgt: 6 stuks waren werkelijk door de longziekte aangetast, terwijl aan 10 nog geen spoor van ziekte bekend was. Het vleesch van de aangedane of besmette runderen, is bevonden schadelijk te zijn, en daarom met al het daaraan behoorende begraven. Het gezonde vleesch en de huiden is verkocht.

— In eene voorloopige kiesvergadering, Woensdag avond te *Hoogezand* gehouden, waarin van de 183 kiezers 39 waren opgekomen, is het volgende viertal kandidaten voor de Prov. Staten gekozen, waaruit later eene eindkeus zal geschieden; te weten, de heeren: J. HOOITES, te Hoogezand, 33 stemmen; J. TH. DOORNBOSCH, te Groningen, 28 st.; J. BOON, te Hoogezand, 27 st.; N. BEETS, te Zuidbroek, 20 stemmen. Verder verkregen de meeste stemmen de heeren R. U. REINDERS, te Martenshoek, en mr. H. VEENHOVEN, te Hoogezand.

— Naar men ons berigt, is te *Bedum* onderstaand adres in omloop en vindt zeere vele onderteekenaars:

„*Aan den heer* THORBECKE!

Dankbaar voor de gewigtige diensten, welke gij aan het vaderland bewezen hebt, brengen ondergeteekenden, kiezers uit de gemeente Bedum u daarvoor hulde, en hopen, dat gij eerlang op nieuw in staat moogt worden gesteld om met uwe talenten de hooge staatsbelangen te helpen besturen."

— Den 24sten dezer, omstreeks twee uur, is er brand ontstaan in de behuizing van den bakker WILLEM VERWER, te *Zuidbroek*. — Door spoedig aangebragte hulp en de werking der brandspuiten is het mogen gelukken een gedeelte van het huis te behouden, zijnde de inboedel voor het grootste gedeelte gered. — Huis en inboedel waren tegen brandschade verwaarborgd. De oorzaak van dezen brand wordt door velen gemeend ontstaan te zijn door het onweder, doch de ware oorzaak is onbekend.

— Volgens een' partikulieren brief, d.d. 21sten April j.l. aan boord van *the South Caroline*, kapitein J. STEWART, over Engeland geschreven, bevond dit vaartuig, bestemd naar *New-York*, zich toen in het Kanaal op de hoogte van *Bevesier*: aan boord was alles wel. — De briefschrijver berigt verder: Het is een groot nieuw en vluggebouwd driemastschip, 500 last groot en geladen met stukgoederen; aan boord bevinden zich 254 passagiers en landverhuizers: onder de eersten zijn een paar uit deze provincie, één uit Overijssel en 3 Duitschers; hebbende tegen een hooger passagiegeld een' afzonderlijken roef op het dek — een frisch, gezond en licht verblijf met goede slaapplaatsen. De werkzame kapitein is een vriendelijk en bescheiden man. De meeste van de aan boord zijnde landverhuizers zijn uit het kanton *Onderdendam*, benevens 22 Friezen uit den omtrek van *Ternaard*, 7 *Zeeuwen* en eenige Duitschers: allen zijn welgemoed."

— Uit *Marum* schrijft men ons van den 26sten April: „Werd er onlangs in uw dagblad loffelijke melding gemaakt van de onvermoeide pogingen van den heer OBBES, burgemeester alhier, inzonderheid ook tot heil der armen, — 't is bij woorden alleen niet gebleven. Heden avond bood de vereeniging tot hulp voor vlijtige armoede te Marum aan z. ed. achtb. een geschenk aan, bestaande in eene moderateurlamp en zilveren inktzetter, keurig bewerkt, en voorzien met eene passende inscriptie. De heer COLDEWEIJ, predikant te dezer plaats, die zich gaarne als tolk der vereeniging met de aanbieding had belast, sprak bij die gelegenheid op gepaste wijze van de dankbare hulde en warme erkentelijkheid, die de voornoemde vereeniging door dit geschenk wilde toegebragt hebben aan haren menschlievenden stichter, ijverigen bestuurder en krachtigen beschermer. Z. ed. achtb. dankte en beantwoordde deze toespraak in hartelijke bewoordingen, en beval, bij z. ed. aanstaand vertrek naar elders, met ernstigen en vriendelijken aandrang de vereeniging der ijverige ondersteuning van de leden, — zich zelven in het bestendigen hunner vereerende toegenegenheid aan. — Zoo ooit, dan getuigde deze avond, dat de ingezetenen van Marum ware verdiensten en weldadige instellingen op prijs weten te stellen."

— Men berigt ons uit *Hooyeveen*: „Heeft de aanvoer van turf den vorigen zomer, ten gevolge der werkzaamheden van het nieuwe kanaal, geheel stilgestaan, thans heerscht alhier eene groote bedrijvigheid, daar er dagelijks een groot aantal zoo vreemde als Hoogeveensche pramen, tjalken, ja zelfs Rijn-aken hier komen, om de ladingen in de Hoogeveensche en naburige veenen in te nemen, 't geen vroeger wegens den gebrekkigen toestand der Hoogeveensche vaart niet konde geschieden en waardoor toen deze, anders zoo belangrijke veenkolonie niet met andere, zoo als Smilde, Dedemsvaart enz., konde concurreren."

INGEZONDEN STUKKEN.

Mijnheer de Redacteur!

De brief van den heer ZIJLKER aan de kiezers en ingezetenen van de provincie Groningen, geplaatst in het bijvoegsel der *Groninger Courant* van den 26sten April, heeft bij mij de volgende bedenkingen doen ontstaan, die ik zoo vrij ben u mede te deelen, met verzoek, dezelve wel in het eerstvolgend nommer te willen opnemen.

Zij betreffen *twee* hoofdpunten.

I. De heer ZIJLKER weet zeker niet, hoe de door hem dus genoemde vrijzinnige grondwet van 1848, door den vrijzinnigen minister THORBECKE, wiens val hij betreurt, in zijne aanteekeningen op de grondwet, op het hoofdstuk *van de godsdienst*, wordt uitgelegd.

Art. 164. » Ieder belijdt zijne godsdienstige meeningen met volkomen vrijheid, behoudens de bescherming der maatschappij en harer leden tegen de overtreding der strafwet," beteekent volgens den heer THORBECKE (1) hetzelfde, maar duidelijker gezegd, wat in art. 190 der grondwet van 1815 in dezer voege was uitgedrukt: » de volkomen vrijheid van godsdienstbegrippen wordt aan elk gewaarborgd." Dit artikel nu verzekerde, volgens den minister (2), » de *individuële* vrijheid der belijdenis van godsdienstige meeningen en de vrijheid tot huiselijke godsdienstoefening." Aan het bestaan eener *kerk* of *kerkinrigting* werd daarbij, volgens hem, niet gedacht. Het artikel zou dus volstrekt niet geschonden zijn, al mogt er in 't geheel geen kerkgenootschap bestaan. Het waarborgt niets anders, dan de godsdienstige vrijheid van het *individu* en van ieders *woning*. 't Is dus dezelfde godsdienstvrijheid die wij altijd bezaten, die de roem onzer vaderen was, die de Roomschgezinden ook vóór 1795 genoten.

Art. 165 luidt: » aan alle kerkgenootschappen in het rijk wordt gelijke bescherming verleend," genoegzaam gelijkluidende met art. 191 der grondwet van 1815: » aan alle godsdienstige gezindheden in het koningrijk bestaande, wordt gelijke bescherming verleend." De beteekenis van het tegenwoordig vigerende is, volgens den heer THORBECKE (3), „dat de overheid, bij het regelen of handhaven van de betrekking tot den staat, het eene kerkgenootschap niet mag bevoorregten boven het andere." Het is, volgens hem (4), in de grondwet van 1815, zooals het daar voorkomt, overgenomen uit de staatsregelingen van 1801 en 1805, de constitutie van 1806 en de grondwet van 1814, en gold dus reeds van 1801 af.

Art. 166, gelijke burger- en burgerschapsregten en gelijke aanspraak op ambten en waardigheden aan alle burgers van wat godsdienstige belijdenis ook, toekennende, komt hier minder in aanmerking; maar art. 169, door den heer ZIJLKER, waar hij van de bovengenoemde artt. spreekt, niet aangehaald, verdient, in verband met de verklaring des heeren THORBECKE, te worden nagelezen. Het luidt: „de koning waakt, dat alle kerkgenootschappen zich houden binnen de palen van gehoorzaamheid aan de wetten van den staat." Dat is, volgens den gewezen vrijzinnigen minister, dat de staat over de kerkgenootschappen hetzelfde toezigt houdt, 't welk omtrent alle andere zedelijke ligchamen te pas komt (5). Bij een kerkgenootschap nu, zegt de heer THORBECKE, komt dat toezigt veel meer te pas, dan bij eenig ander zedelijk ligchaam, „van wege het eigen karakter der kerkgenootschappen en hunne geschiedenis." » Tot het bestaan zelf van een zedelijk ligchaam is, naar hem, stellige toelating, d. i. erkenning van overheidswege, regtens noodig." Een beginsel, waaruit van zelve volgt, dat nu de hierarchie niet kan geacht worden, reeds ingevoerd te zijn, omdat de Paus haar bij breve voor gevestigd heeft verklaard, maar dat zij dan eerst regtens aanwezig is, als de staat haar heeft erkend. Een zedelijk ligchaam is, „als persoon," volgens den minister, „zijn aanwezen verschuldigd aan eene fictie, die regtskracht alleen aan het staatsgezag kan ontleenen." De minister kent zelfs het regt „niet slechts om enkele handelingen van publieke godsdienstoefening, maar om de geheele publieke godsdienstoefening te beletten," aan den staat toe. Hij erkent, dat de Koning het regt heeft, „de algemeene besluiten eener Protestantsche synode goed te keuren (6)," en dat het sluiten van een concordaat met den Paus de oefening kan zijn „van het regt, om eene genootschappelijke inrigting toe te laten (7)." „Het toezigt van den staat," zegt hij, „heft in de eerste plaats de reglementen of wetgevende voorschriften, welke het kerkgenootschap krachtens zijne autonomie, — of er dan nog van autonomie sprake kan zijn, is eene andere vraag, — vaststelt. Zij worden aan het oordeel der Kroon voorgelegd, ten einde zij de gansche inrigting doorzie en de uitvoering van hetgeen met de wettige staatsorde strijdig mogt zijn, verbiede."

Het komt mij voor, mijnheer de redacteur, dat, een van beide, de heer ZIJLKER, óf deze interpretatie der grondwet door den heer THORBECKE niet heeft gekend, óf dat hij zal moeten toestemmen, dat zij, volgens zijne interpretatie en staatsregterlijke beginselen, niet zoo vrijzinnig is, noch zoo vrijzinnig mag worden verklaard en toegepast, als hij heeft beweerd.

II. Er is nog een *tweede* punt, waarop ik ook uwe aandacht, naar aanleiding van het schrijven des heeren ZIJLKER, wel wilde vestigen.

Deze heer spreekt van de *geheele* vrijheid, waarmeê het Hervormde en andere kerkgenootschappen hunne kerkelijke zaken regelen, van de *zelfstandigheid* der Nederlandsche Hervormde kerk — „men zie," spreekt hij, „haar reglement, gedagteekend den 23sten Maart 1852": — maar kent de heer ZIJLKER, zouden wij willen vragen, dan de elf reserves of beperkende bepalingen niet, waaraan dat reglement door het koninklijk besluit van den 23sten Maart 1852, no. 3, gebonden is? Voor hem, en althans voor vele andere lezers van uwe courant, die dezelve hoogstwaarschijnlijk niet kennen en zich, alleen misschien op de verzekering van den volksvertegenwoordiger af, een geheel verkeerd denkbeeld van de tegenwoordige vrijheid en zelfstandigheid der Nederlandsche Hervormde kerk vormen, neem ik de vrijheid, die reserves, zoo kort en beknopt mogelijk, hier mede te deelen.

1) „Onze bekrachtiging," spreekt de Koning, „zal niet kunnen worden opgevat als eene erkenning van het regt des kerkbestuurs tot eenige uitbreiding van gezag of bevoegdheid, welke niet zou kunnen worden overeengebragt met het beginsel, tot grondslag van het herzieningswerk gelegd;" namelijk, dat het algemeen reglement „moet worden beschouwd als eene ontwikkeling van het dusver bestaande."

2) Bij name wordt het vaststellen van bepalingen omtrent de administratie der bijzondere kerk-, pastorij-, kosterij- en andere gemeentefondsen en goederen, niet geacht, als eene bevoegdheid der synode, door dit reglement te zijn erkend.

3) De koninklijke bekrachtiging wordt niet geacht eenige bepaling van het reglement of van speciale reglementen of voorschriften buiten 's Konings goedkeuring in 't vervolg vast te stellen, buiten de kerk verbindend te maken, 't zij ten aanzien der regering of der staatsambtenaren, 't zij ten aanzien der tot de inrigting van den staat behoorende besturen en collegiën.

4) Niets volgt uit deze goedkeuring ten aanzien van de bevoegdheid der synode omtrent de regeling der Protestantsche kerk in de Indiën.

5) *Alle* eventuële veranderingen, 't zij in 't algemeen reglement of in andere reglementen of reglementaire bepalingen, ook *alle nieuwe* reglementen en reglementaire bepalingen moeten *dadelijk* ter kennis van de regering worden gebragt.

6) Van *alle* benoemingen en veranderingen in het personeel der besturen boven den kerkeraad moet *dadelijk* aan de regering worden kennis gegeven.

7) *Geene* verandering van jurisdictie of begrenzing, hetzij van kerkelijke besturen, hetzij van kerkelijke gemeenten, kan worden tot stand gebragt zonder 's Konings goedkeuring.

N.B. De Paus behoudt zich voor, de provincie Holland en Brabant (Nederland) » in meerdere te splitsen, het getal der diocesen te vermeerderen, de grenzen anders te bepalen, en vrijelijk te volvoeren wat er verder in den Heere nuttig en doelmatig zal schijnen."

8) De artikelen, die van invloed zijn op de betrekking tusschen staat en kerk kunnen niet worden veranderd, zonder 's Konings bewilliging.

9) Alle bestaande verordeningen blijven verbindend, zoolang zij niet op wettige wijze zijn vervangen of afgeschaft.

10) Uit art. 24, onder anderen, aan de kerk het regt toekennende, om tegen misbruiken of verkeerdheden, die met de uitoefening van het collatieregt gepaard gaan, maatregelen te nemen of uit te lokken, zal niets ten nadeele der regten van collatoren en floreenpligtigen kunnen worden afgeleid.

11) 's Konings bekrachting geeft geen regt, om meerdere kosten, die dit reglement mogt veroorzaken, op den staat te verhalen.

Mij dunkt, mijnheer de Redacteur, na de lezing van deze reserves zal de heer ZIJLKER en zullen velen uwer lezers met hem wel eenigzins anders oordeelen over het *geheel vrij zijn* van het Hervormde kerkgenootschap, althans in de regeling zijner eigene zaken, en van de zelfstandigheid, die het door het algemeen reglement van den 23sten Maart 1852 zou verkregen hebben.

Wat hieruit voortvloeit ten aanzien van de vrijheid, waarop het Roomsch-Katholijke kerkgenootschap dan nu hier te lande, eene gelijkmatige vrijheid in aanmerking genomen, aanspraak zou mogen hebben, laat ik aan uw bescheiden oordeel en dat van alle lezers over.

Op één punt kon ik niet nalaten, het verschil tusschen de vrijheid die de Roomsch-Katholijke kerk nu zou verkregen hebben, en die, welke de Nederlandsche Hervormde kerk daadwerkelijk geniet, opmerkzaam te maken.

Het Pauselijk breve kent in geen opzigt eenige beperking.

Dit staat zeker wat kras tegen de elf reserves der Nederlandsche Hervormde kerk over.

Uw bestendige Lezer,
X.

(1) Zie *Aanteekeningen op de Grondwet*, Uitg. II, bl. 210.
(2) Bl. 214 volg. (3) Bl. 212. (4) Bl. 211. (5) Bl. 230.

(6) Zie de sedert de vorige aanhaling bijgebragte woorden des vers, bl. 216-218. (7) Bl. 231.

» Het is merkwaardig hoe veel stof er te vinden
» is tot berisping en wantrouwen over alle daden
» der menschen als er naar gezocht wordt; het is
» merkwaardig vooral na te gaan hoe bij zulke ge-
» legenheid, de stompzinnige zoekers, de scherp-
» zinnigste vinders worden."

A. L. G. TOUSSAINT, Mejonkvrouw DE MAULÉON.

Gewestgenooten!

Met diep leedwezen hebben wij een stuk gelezen in de *Gron. Courant* van Dingsdag l.l. onder den titel: » Waarom is het ministerie THORBECKE gevallen?" omdat dit artikel, wat doel en strekking en waardigheid van taal betreft, zoo zeer tegen onzen geest aandruischt, dat wij niet gaarne aan Gruno's ingezetenen meeningen als in dat stuk zagen toedichten.

Er is te veel in dit opstel dat ons gevoel leed aandoet, dan dat wij in staat zijn ieder deel daarvan uit te drukken, ieder punt te wederleggen.

De tijd alleen reeds zou ons zulks beletten, maar die taak kan ons ook niet worden opgelegd bij het vele onbepaalde en onbewezene in het stuk voorkomende. Maar wij achten ons verpligt, op te komen tegen den geest in dit stuk doorstralende, als geenszins de meening uitdrukkende, die men in dit gewest, in deze stad is toegedaan; wij meenen ons te moeten verzetten tegen het min gepaste en min waardige gelegen in het hoonen van eenen vijand, die zoo pas » gevallen" is. Gevallen? neen, — afgetreden had men moeten zeggen.

Wij zullen in eenige hoofdtrekken nagaan wat tegen den minister THORBECKE wordt aangevoerd, over wien het bedoelde stuk, ondanks den titel, bij uitsluiting handelt. Dan meenen wij de hoofdbeschuldigingen in de volgende punten vervat te zien.

a. » Dat THORBECKE Nederland anti-nationaal bestuurde.

b. » Dat zijne regeringsdaden de natie in de teederste deelen van » haar leven onophoudelijk wondden.

c. » Dat men bij eene vertreding der heiligste regten der vrije » Christenen eene toenemende begunstiging der Jezuïten zag."

a. De bewering dat THORBECKE Nederland anti-nationaal bestuurde, tracht men, daar zij wel onbewezen moest blijven, eenigzins klem bij te zetten door de bewering, dat hij ter naauwernood als Nederlander kan worden beschouwd, zoodanig *dat hij de natie niet kende.*

Die bewering is voorzeker sterk, wanneer wij bedenken dat de vader van den gewezen minister in Nederland Luthersch predikant is geweest en verscheidene jaren te Zwolle heeft gewoond, dat THORBECKE van 1815—1820 te Amsterdam studeerde, in 1825 professor te Gent werd, en van 1830 af te Leiden als hoogleeraar stond tot den tijd, waarop hij als minister in 's Hage resideerde.

De bewering dat THORBECKE Nederland bestuurde is eene eer, dien minister niet toekomende. Hij was toch niets meer noch minder dan één der 7 ministers, die onder den Koning aan het hoofd der regering stonden, en nevens welke kamers waren direct gekozen uit en door het Nederlandsche volk.

» En wie verstaan wij hier door het volk, door de natie?"

» De natie is de kern des volks, de beschaafde, zelfstandige, op » vrijheid en godsdienst den hoogsten prijs stellende leden des volks, » uit allerlei standen."

Bestond er een beter middel den geest en den wil dier natie te kennen dan door de directe verkiezingen, zoo als onze kieswet dit aan de hand geeft?

Tegen deze heeft de schrijver gemeend niet te velde te moeten trekken. Integendeel, zegt hij: » de onmiddellijke verkiezingen voor » gemeentebesturen, provinciale en algemeene staten gaven eene ze- » kere populariteit, dewijl men met reden, de oude aristocratie ge- » heel en al moede was."

Welnu, wanneer dan die verkiezingen, onaangerand als ze zijn, geacht kunnen worden door de natie te zijn geschied, dan zijn de vertegenwoordigers, de leden der beide kamers, de waarachtige representanten daarvan, en zouden zij niet gezwegen hebben wanneer de regering in zoo anti-nationalen geest regeerde en handelde. Althans de natie zou niet bij elke opvolgende keuze den drom van hen, die men de aanhangers van den minister noemde, vergroot hebben; ongetwijfeld had zij haren invloed duidelijk doen gelden.

Maar de schrijver zegt verder » dat THORBECKE steunde op eene » hem onderdanige Kamer, dat hij daaronder vele leerlingen en vrien- » den telde, hem verschaft door zijne uitstekende gave als docent, » en die hem bewonderden en nu als leden der Kamer hem aan- » hingen."

Dit is eene lofspraak zoo groot als ooit eene konde gegeven worden. Dat het gekozene gedeelte des volks hem ondersteunt, tot het laatst ondersteunt, in de neteligste kwestie des oogenbliks dit doet met 40 tegen 12 stemmen, dit pleit meer voor den minister dan lange redeneringen kunnen doen.

Dat hij zoo vele leerlingen in de Kamer telde, is een aangeven dat wij geheel voor rekening van den schrijver laten, maar dan verheft dit THORBECKE tot een man, grooter dan welligt in tijden het professoraat bekleed hebben.

Dat zijne leerlingen, dat zijne vrienden hem aanhingen, voor die bewering zeggen wij dank.

Wie toch kent ons meer dan hij die ons omringt; kent hij ons niet enkel maar bewondert hij ons en hangt ons aan, dan is dit een gevoel dat den man wien dit te beurt valt, meer verheft en meer adelt dan ridderdiploma's en eeremetaal. Daar moet een warm hart in dien boezem slaan voor al wat edel, goed en schoon is, want alleen het koude verstand en scherpzinnigheid zijn niet in staat die gevoelens in te boezemen. Het uiterlijke moge min aangenaam zijn, daar moet eene edele kern, een diepe zin, daar moet een diepe overtuiging in het gemoed wonen en heerschen.

En zoodanig een minister, Nederlanders! wordt genoemd anti-nationaal.

b. » De regeringsdaden wondden de natie onophoudelijk in de teederste deelen van haar leven."

Om dat te bewijzen worden door den schrijver meerdere punten opgesomd en breed, als zoo vele grieven, uitgemeten.

Of nu de natie zooveel sympathie had voor het kon. instituut, dat voor zooverre men weet weinig uitvoerde en waarvoor een practisch element, de koninklijke akademie, is in de plaats getreden, dat zij zich daardoor in hare edelste deelen gewond gevoelde, dit zullen wij daarlaten. Mogelijk is dit wel het geval geweest met de leden van dit instituut, wien zeker geen gebrek aan teergevoeligheid ten laste kan worden gelegd.

Dat zwaard boven de universiteiten hangende, hing misschien even dreigend onder DONKER CURTIUS en DE KEMPENAER als onder THORBECKE, en zeker heeft het nog niemand gekwetst. Dat er bezuinigingen zijn ingevoerd kan waar, maar kon ook noodig wezen.

De toelating aan de akademiën zal wel niemand schaden dan alleen die jongelieden, die er te vroeg mogten gezonden worden. Alleen de graad bij het verlaten der akademie geeft regt op iets.

Nooit is er gebrek geweest aan werk bij de Kamer, en zoo er niet meer is afgedaan, moge dit voor een deel te wijten zijn aan de eindelooze aanvallen van den heer GROEN c. s.

Wat de armenwet aangaat, daarvan zegt het *Handelsblad* in zijn lezenswaardig artikel, 2de ed., 25 April:

» En zelfs het voorgedragen wetsontwerp op het armbestuur, schro- » men wij niet aan te merken als een meesterstuk, ondanks den » heftigen tegenstand, dien het ontmoet. Het is juist die tegen- » stand, die het beste bewijs is, dat de misbruiken en verkeerd- » heden bij dat armbestuur aanwezig, in het hart worden aangetast."

De Kamer schijnt niet altijd zoo onderdanig geweest te zijn, als de schrijver haar later beschouwt.

Zij verwierp » de onwaardige tractaten met Rusland en vooral met Frankrijk."

En wat werd daarvan het gevolg? Dat de minister VAN SONSBEEK, bij wien het behoorde, geheel alleen behoorde, — aftrad.

Dat de toon van het adres van den 16den April aan Z. M. den Koning onwaardig was, zal niet ieder met schrijver eens zijn, ze was welligt zelfs niet ongepast.

De ministerraad heeft den Koning nog gelegenheid willen geven hen met reden te kunnen ontslaan, er is daarin eenige tegemoetkoming.

Hoe toch zal men de houding verklaren, dat op éénen dag een ministerie worde ontslagen, dat zoo den steun van de vertegenwoordiging der natie geniet, nieuwe mannen, zich omtrent hunne beginselen verstaan, tot een ministerie worden gevormd en benoemd en ten denzelfden dage den eed afleggen.

c. » Maar bij eene vertreding der heiligste regten der vrije Christe- » nen zag men eene toenemende begunstiging der Jezuïten."

Wat dit laatste punt betreft, de toenemende begunstiging der Jezuïten, de schrijver geeft daarvoor geene daadzaken of bewijzen, en bij gebreke daarvan zal in het oog van ieder regtvaardige eene zoodanige beschuldiging niet de minste waarde hebben.

Het ingezonden stuk van het lid der 2de Kamer, den heer J. F. ZIJLKER, ontheft ons bijna geheel van de beantwoording van het eerste gedeelte der beschuldiging: — slechts dit nog:

De grondwet geeft in dezen, zoo het schijnt, vrijheid. Wie hebben die Grondwet aan de Kamers voorgesteld? Het ministerie, waarvan de heeren LIGHTENVELT en DONKER CURTIUS leden waren.

Zoo wij meenen, stemde de heer VAN HALL *vóór*.

Ten opzigte van den beleedigenden toon der allocutie, deden de ministers reeds vroeger uit eigen beweging datgene, wat hun in de Kamer, wat er in de adressen, o. a. uit deze stad, gevraagd werd.

De bisschoppen werden als zoodanig staatsregterlijk niet erkend, hunne regeling liet men binnen den grens van hun kerkgenootschap, de regering nam van hen geene nota.

Maar wat de allocutie betreft, werd, ter zake van den toon als staatsstuk daarin heerschende, reeds vroegtijdig onze gezant te Rome door onze regering verwijderd; men diende eene krachtige nota in, 't welk als een *ernstig conflict* in Rome beschouwd werd.

Alles te beantwoorden wat de schrijver aanvoert, dit veroorlooft ons de tijd niet. Wij voor ons zien niet die schimmen van PHILIPPUS II, van JACOBUS II, van tachtigjarigen oorlog, van bedreiging van gewetensvrijheid, die door den schrijver met zoo veel effect worden te voorschijn geroepen.

Door zoodanige schrikvoorstellingen achten wij de waardigheid der Protestantsche kerk verkleind, van die kerk, die op zedelijke overtuiging en vrij onderzoek gegrondvest is, te hecht, te onwankelbaar gegrondvest is, om door eene enkele bulle van den Paus omver geworpen te worden. En de eigen cijfers in het Bijblad der Gron. Crt. van Dingsdag l.l. bewijzen ons door de statistiek, dat het getal Protestanten in Nederland in gunstiger verhouding toeneemt dan dat der Roomsch-Katholijken.

Neen, wie de zaken dieper (gemoedelijker, — zou de schrijver welligt zeggen), inziet, weet, dat de tijden van Rome's opperheerschappij feitelijk moeten verdwenen zijn, weet en gevoelt, dat de voortgang der waarheid door geen menschenwerk te stuiten is en in de volle overtuiging van de waarheid zijns geloofs vreest hij de aanvallen van buiten minder, naarmate hij zich te meer zijner eigene, inwendige kracht bewust is. De opbouw van die overtuiging zij meer en meer ons doel, en regelen de Roomschen hunne hierarchie, laat ons dan trachten ons Protestantsch geloof bij en om ons meer en meer door gepaste middelen in kracht en invloed te doen winnen; laat ons echter zorg dragen, dat die middelen zich nimmer kenmerken door godsdiensthaat en onverdraagzaamheid.

En hiermede stappen wij van dit onderwerp af.

Wij gevoelden een diep leedwezen over de wijze, waarop een man wordt verguisd, aan wien Nederland zoo dure verpligtingen heeft, die zoo veel heeft bijgedragen om onze nationale instellingen te verbeteren, — die beter, dan uitredding langs den zoo kostbaren weg als eene geldleening van 127 millioen, dien toestand van nood wist te voorkomen, die overal materiële welvaart wist te bevorderen, vrijheid langs wettigen weg deed bloeijen, nuttige kennis wist te verspreiden en zeker verder had helpen bevorderen, ware hij niet in zijne loopbaan, zoo ontijdig, gestuit geworden.

Wij rekenen het onze gezegd te hebben en twijfelen niet, of onze gevoelens worden in Gruno's veste en bij onze gewestgenooten ruimschoots gedeeld.

Eenige Protestantsche ingezetenen van Groningen.

Correspondentie.

Het ons gezonden stuk over de dolle-honds-kwestie wordt door ons ter zijde gelegd. Wij durven onze lezers niet langer lastig vallen met de behandeling van dit onderwerp op eene wel aardige, maar ter zake weinig afdoende wijze.

Kerknieuws.

BOLSWARD, 24 April. Heden avond is door den kerkeraad het navolgende drietal geformeerd (alphabetisch gesteld): dd. *J. J. Richard*, te Blaauw-Capelle; *H. Steenberg*, te Dirksland; *A. van Toorenenbergen*, te Polsbroek, en daaruit met eenparige stemmen beroepen: Ds. *H. Steenberg*, te Dirksland.

— Bij besluit van den 19den April j.l. heeft Z. M. goedgekeurd de beroepingen van predikanten, uitgebragt door de kerkeraden der gemeenten hierna genoemd, als: van de Ned. Herv. gem. te Rotterdam, onder de klassis van dien naam, op *D. H. H. Tijssen*, theol. dr., pred. te Beetgum; van de Herv. gem. van Scherpenisse en Westkerke, onder de classis van Zierikzee, op *S. Hoogerzeil, Mz.*, pred. te Doornspijk; van de Herv. gem. te Warfhuizen, onder de klassis van Onderdendam, op *J. Boeles, P.zn.*, litt. et theol. doct., pred. te Hornhuizen c. a.; van de Doopsgez. gem. te Tjalleberd, op *A. S. Hoitsema*, predikant bij de Doopsgez. gem. te Noordzijpe.

— Ds. *Breitsma*, te Assen, heeft het beroep naar de Chr. Afg. gemeente te Heerenveen aangenomen.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.

à 92 sh.; beste Holl. 92 à 94 sh.; beste Holsteinsche en Kielsche gras 98 à 100 sh.; beste Groninger 88 à 90 sh.; beste Zwolsche 92 à 96 sh.; Emden en Leer 92 à 94 sh.

Van den 25sten. Puike inl. Tarwe was iets hooger; mindere soorten waren onveranderd. In vreemde was weinig handel, doch de prijzen der vorige week hebben zich gesouteneerd. Gerst bedong de volle laatste notering. Boonen en Erwten als voren. Naar Haver bestond tot de hoogste koersen der vorige week goede vraag.

VEEMARKTEN.

GRONINGEN, 26 *April*. Op de markt van heden waren vele oude varkens ter verkoop aangebragt. De prijzen waren bijzonder uiteenloopende, doch er bestond wel handel in dezelve, van *f* 12 tot *f* 30 werd er nog al veel omgezet; biggen waren insgelijks veel aangevoerd, de prijzen waren nog buitengewoon hoog, maar hierin bestond ook wel handel; schapen waren mede in verschillende soorten veel ter markt, de handel in dezen was traag.

ZWEELO, 25 *April*. Door het regenachtig weder werd deze markt niet druk bezocht, de handel was tamelijk. De aanvoer van vroegmelke en kalfkoeijen was goed, de vraag en verkoop willig; de prijzen der vroegmelkte waren van *f* 40 tot *f* 68, die der kalfkoeijen van *f* 50 tot *f* 80. — De aanvoer van oude varkens was ongeveer 500, hierin was de verkoop willig van *f* 10 tot *f* 30, de voorraad is tot deze prijzen bijna opgeruimd door Groninger, Drentsche en Overijsselsche kooplieden.

AMSTERDAM, 25 *April*. Vette runderen werden met graagte verhandeld voor *f* 200, *f* 180 en *f* 170; 307 vare- en melkkoeijen met goeden kooplust, voornamelijk de melkkoeijen, voor *f* 120, *f* 100 en *f* 80; varkens voor 48 à 50 cents per Ned. ℔; magere varkens golden *f* 10, *f* 8 en *f* 7.

LONDEN, 25 *April*. De veemarkt was minder geanimeerd en de prijzen waren iets lager, geldende puik Ossenvleesch 4 sh. a 4.2 de 8 pond, ofschoon in zeer enkele gevallen 4.4 is bedongen.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 27 *April*.

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. 63 5/16, 63¾, 63⅝; Dito Dito 3 pCt. 74½, 75, 74 9/16; Dito Dito 4 pCt. 93½, 94, 93 11/16; O. I. Leening 4 pCt. 93¾, 93⅞ Haarlemmer-Meer 5 pCt. 102½; Aand. Rijn-Spoorw. 4½ pCt. 101¼. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. 52½, 52⅝, 52½. — SPANJE, Onbep. Stukken 1 pCt. 23 15/16, 24 3/16, 23 15/16; Dito 3 pCt. 48¼; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. 42⅞, 42 15/16, 42⅞; Coup. Bewijzen 6 13/16, 7, 6⅞. — PORTUGAL, te Londen 5 pCt. 41⅝; Dito Dito 39¾, 39 3/16.

RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 108, 108⅛; Dito 1828 en 1829 5 pCt. 107⅛, 107⅜, 107¼; Cert. bij Dito 1831 en 1833 5 pCt. 97; Dito 4½ pCt. 101⅜, 101½; Dito bij *Hope* 4 pCt. 92, 92¼, 92¼; Dito bij *Stieglitz* en *Co.* 4 pCt. 91¾; Cert. van Inschrijving in Assignatiën 6 pCt. 73¼, 73 5/16, 73 5/16. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 81½, 81¾; Dito 1852 5 pCt. 81 9/16; Dito Nieuwe 1847 2½ pCt. 41 13/16, 41 13/16; Dito 1851 en 1852 2½ pCt. 41⅝, 41⅞; Dito Nieuwe 5 pCt. 93, 93¼, 93; Metall. La. B. 5 pCt. 93, ¼, 93; Weenerb. bij *Goll en Co.* 4 pCt. 70; Amerik. Bank-Actiën 5⅛, ¼, 3/16, Dito Orig. 4⅜, ⅞; Louis. bij *Hope* 5 pCt. 100½; Braz. 1843 5 pCt. 100½; Mexik. 26½, ⅝, ⅝; Gren. 2¼ pCt. 22¼; Dito Uitg. 11 3/16; Ecuador 4⅜, 7/16; Venez. 3½ pCt. 39¼; Dito Uitg. 16¼, ½; Grieken 5 pCt. 7 11/16; Phil. L. N. 86½; Thes. Amst. 104½.

Voor Holl. fondsen vertoonden zich begin beurs wederom veel koopers, waardoor de prijzen over het algemeen gestegen zijn; later kwamen echter eenige verkoopers te voorschijn, die de koersen weder eenigermate deden achteruitgaan, zoodat Integralen bijna ⅛ pCt. hooger en de overige soorten nagenoeg als gisteren blijven. — Van vreemde effecten waren Russische en Oostenr. meer gewild, bij zeer geanimeerde affaire in de laatstgenoemde. — In Spaansche, Portug. en Mexik. was weinig verandering.

Gren. Onbep. St. 2¼ pCt. 21⅞, 15/16; Bl. Gr. Onb. St. 7 11/16, 8; Dito Coup. *f* 1, 1/32; R. Gr. Onb. St. 9⅛, ⅝; Dito Coup. *f* 1/32, ⅛; Ecuador Coup. 33½, 32⅞ c.; Mexik. Onb. St. 26 1/16, 3/16.

Koers van het Geld: Beleening 2½, Prolong. 2½, Disconto 2 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. 2½ pCt. 63⅝; Spaansche 1 pCt. 23 15/16 a 24; Binnenl. 3 pCt. 42⅞; Metall. 5 pCt. 81⅝.

ADVERTENTIEN.

*** Sedert de laatste opgave voor de **PROTESTANTSCHE SCHOOL** te ***APPELTERN*** ontvangen:

Bij Prof. MUURLING,
van den Heer N. N. te *Groningen*,............ *f* 10.00.
van N. N. te *Groningen*.......................... - 2.00.
van het ONDERWIJZERS-GEZELSCHAP te *Bolsward*.. - 5.00.
van den Heer B. te *Groningen*.............. - 10.00.
van Mevr. W. te *Staphorst*..................... - 5.00.
Bij Ds. VAN HERWERDEN,
van den Heer Q................................... - 5.00.
van den Heer F................................... - 2.50.
van den Heer H................................... - 2.00.
Blijft verder vriendelijk aanbevolen.

*** Onder mededeeling van de zuivere opbrengst van het **CONCERT**, ten voordeele der **Algemeene Armen dezer Stad**, op DINGSDAG l.l. in den Schouwburg alhier gegeven, ten bedrage van *f* 424,57, brengen de ondergeteekenden, zich belast hebbende met de DIRECTIE van gemeld CONCERT, hunnen **OPREGTEN DANK** en **HULDE** toe aan allen, welke óf door hunne bijdragen en verleende hulp, ter besparing van onvermijdelijke uitgaven, óf door hunne talenten getoond hebben belang te stellen in het lot van den arme.

GRONINGEN, 27 April 1853.

A. F. WICHERS.
M. HAGEMAN.

NEÊRLANDS HEIL.

In de VERGADERING der **KIESVEREENIGING** ***Neêrlands Heil***, heden gehouden, zijn voor de aanstaande vacatures in het COLLEGIE van PROVINCIALE STATEN van *Groningen* tot Kandidaten verkozen de Heeren:

Mr. **A. MODDERMAN.**
Mr. **J. W. QUINTUS.**
U. G. SCHILTHUIS, J.z.
Mr. **H. J. TRIP.**

In deze Vergadering, die door een groot aantal Leden werd bijgewoond, werden vervolgens tot **Directeuren** der Kiesvereeniging gekozen de Heeren:

Mr. A. OUDEMAN en
R. J. SCHIERBEEK,

in de plaats van *Mr.* I. L. SCHAAP en den Heer W. VAN BOEKEREN, die dit jaar moeten aftreden volgens Art. 6 van het Reglement.

GRONINGEN, 27 April 1853.

Namens de Kiesvereeniging:
H. A. SPANDAW,
President.
I. L. SCHAAP,
Secretaris.

KIESVEREENIGING

Vrijheid en Orde.

In de VERGADERING der **VEREENIGING**, gehouden op den 18den dezer, is het navolgend **DUBBELTAL** Kandidaten gestemd voor de **vier plaatsen**, welke van wege dit Hoofd-Kiesdistrikt in het COLLEGIE der PROVINCIALE STATEN zullen moeten worden vervuld.

U. G. SCHILTHUIS, Jz.	*Dr.* **L. ALI COHEN.**
K. MESDAG.	*Mr.* **J. W. QUINTUS.**
D. VAN HOUTEN.	**J. DE BOER, Ez.**
H. B. ONNES.	*Mr.* **H. J. TRIP.**

In de volgende VERGADERING der Vereeniging, welke zal gehouden worden ten Huize van TIDDENS, in *de Beurs*, op **Maandag den 2den Mei e.k.**, zal

1) het DUBBELTAL moeten worden aangevuld met één' Kandidaat, doordien een der gestemden bedankt heeft voor de Kandidatuur;

2) het VIERTAL definitieve Kandidaten der Vereeniging worden vastgesteld.

De Leden, die naar den bepaalden *Census*, ook tot de keuze voor de PROVINCIALE STATEN geregtigd zijn, worden tot het bijwonen dezer vergadering met aandrang uitgenoodigd.

GRONINGEN, 28 April 1853.

Namens het Bestuur der Vereeniging ed.:
L. ALI COHEN, *Secretaris.*

*** De Ondergeteekende roept bij deze de **KIEZERS** voor de LEDEN DER PROV. STATEN, in het **Kiesdistrikt *ONDERDENDAM*** op, om op DINGSDAG den 3den MEI 1853, des namiddags te 2 uur, te zamen te komen, ten Huize van J. KNOOP PATHUIS te *Onderdendam*, ten einde, aangezien hem gebleken is, dat veelzijds aanmerkingen zijn gemaakt op het voorgestelde KIES-REGLEMENT, onderdeel *Onderdendam*,

1) De VERANDERINGEN en VERBETERINGEN, welke men in hetzelve wenscht aangebragt te zien, te behandelen en vast te stellen.

2) Zich te verstaan over de vervulling der aanstaande Vacature in het COLLEGIE van DE STATEN dezer Provincie.

De Voorzitter van het Algemeen Bestuur:
G. REINDERS.

Societeit de Harmonie.

Op HEDEN AVOND te zeven uur, **UITLOTING** van **AANDEELEN**, in de ZAAL der Societeit.

Te acht uur **VERKIEZING** van eenen **DIRECTEUR.**

GRONINGEN, 29 April 1853.

Namens de Directie:
A. VAN CALCAR,
Secretaris.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd:

A. P. P. VAN WIJCHGEL,
van *Schildwolde*,
met
G. W. WILDERVANCK.

ZUIDBROEK, 21 April 1853.

*** Getrouwd:

Mr. **C. HARTMAN BUSMANN**
met
A. A. WICHERS.

GRONINGEN, 27 April 1853.

*** Getrouwd:

J. DOBBENGA, van *Groningen*,
met
A. PIETERS.

HAREN, 28 April 1853.

*** Getrouwd:

D. WOLDENDORP
met
M. J. GROENIER,
en
T. WOLDENDORP
met
W. J. SMITH.

WINSCHOTEN, 28 April 1853.

*** Getrouwd:

PIETER GERRITS MULDER
van *Groningen*,
met
GEERTJE W. EISING,
van *Helpman*.

Den 28sten April 1853.

*** Bevallen van een' welgeschapen ZOON Y. WENS, geliefde Echtgenoot van

W. H. WILDERVANCK.

SAPPEMEER, 21 April 1853.
Eenige kennisgeving.

*** GRONINGEN, 22 April 1853. Heden morgen te 2 uur bevallen van eene beviel allervoorspoedigst van eene *DOCHTER* A. H. F. MEIJBOOM—TIJDEMAN.

Eenige kennisgeving.

*** Voorspoedig bevallen van eenen welgeschapen *ZOON* H. G. J. REIJNDERS—VAN OORT.

BEERTA, 25 April 1853.
Eenige kennisgeving.

*** EEXTA, 25 April 1853. Bevallen van eene DOCHTER B. HUISMAN, geliefde Echtgenoot van

T. EPPENS.

*** Den 27sten April 1853 is, op den Huize *Wijchgels-Heim*, te *Schildwolde*, bevallen van eene welgeschapen *DOCHTER* Vrouwe ANNE ANGELIQUE GAEL CUNÆUS-WIJCHGEL VAN SCHILDWOLDE.

Eenige kennisgeving.

*** OUDE PEKELA, 25 April 1853. Deelende in het treurig lot van velen, geef ik, bitter bedroefd, aan mijne vele Vrienden en Kennissen berigt van den zwaren slag, die ook mij moest treffen. — Mijn hartelijk beminde Echtgenoot K. K. WIJKMEIJER, oud 47 jaren, Gezagvoerder van de *Geesiena*, vertrokken zijnde van *Calandsborg* den 20sten Nov. l.l., heeft sedert dien tijd niets van zich doen vernemen, zoodat ik tot de hartgrievende overtuiging heb moeten komen, dat bij en mijn geliefde oudste Zoon KLAAS, oud 22 jaren, benevens de overige Manschappen, hun graf in de golven zullen hebben gevonden. — Hoe zwaar mij en mijnen zes Kinderen dit verlies treft, zal een ieder beseffen, die de Overledenen van nabij heeft gekend. God, bid ik, ondersteune mij in mijne droefheid, en de hoop op een zalig wederzien aan gene zijde des grafs, doe mij berusten in den wijzen en goeden wil des Heeren.

GEESSIEN D. GREVEN,
Wedw. K. K. WIJKMEIJER.

*** Heden overleed, na eene langdurige sukkeling, onze waarde Zuster en Behuwdzuster MARCHIEN HOVING, Wedw. van wijlen R. CIO, in den ouderdom van omstreeks 40 jaren.

GRONINGEN, 26 April 1853.
J. HOVING, *Vleeschhouwer.*
G. HOVING, geb. **WIJNDELS.**

*** Werden wij nog geen jaar geleden diep bedroefd door het overlijden van ons geliefd Dochtertje MATJE, thans wordt die droefheid vermeerderd, daar het den Alwijzen behaagde, heden door den dood van ons te nemen ons geliefd jongste Zoontje JELLE, in den vroegen leeftijd van 9 jaren; Hij, die ons die Kinderen gaf, nam ze als Vader van ons af.

GRONINGEN, 26 April 1853.
M. J. OOMKENS.
A. J. OOMKENS, geb. **OOMKES.**

*** Het KINDJE ons den 11den dezer geschonken werd ons heden door den dood ontnomen.

GRONINGEN, 28 April 1853.
HIND. REILINGH.
P. W. REILINGH, geb. **BOSMAN.**

Eenige kennisgeving.

*** Bij **W. BECKING**, te *Doesborgh*, komt van de pers en is bij de meeste Boekhandelaars te bekomen: Het **2de Stukje** van de **ZONDAGSBIBLIOTHEEK**, bevattende ***het leven van WESSEL GANSFOORT***. Prijs 90 Cents.

De SCHULDEISCHERS van **WIERT HINDRIKS DE BOER** en Vrouw worden bij deze opgeroepen, om op **den 9den Mei 1853**, des voormiddags te elf uur, te verschijnen in de AUDIENTIEZAAL der ARRONDISSEMENTS-REGTBANK te *Groningen*, ten einde **REKENING** en **VERANTWOORDING** van den CURATOR aan te hooren en hun **AANDEEL** in het Batig Slot te ontvangen.

Mr. H. S. STEENSTRA TOUSSAINT,
Curator.

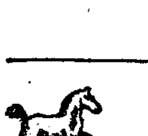

VOORJAARSMARKT

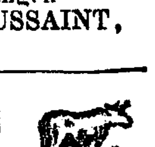

voor **PAARDEN, RUNDEREN** en **SCHAPEN**, te **BEDUM**, op **Woensdag den 11den Mei 1853.** — MARKTGELD wordt er **niet** gevorderd.

Burgemeester en Wethouders der Gemeente Bedum:
C. W. P. VAN NAERSSEN.
Ter ordonnantie van dezelven:
H. KLUGKIST.

AANBESTEDING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van de Gemeente ***MARUM*** gedenken, op WOENSDAG den 18den Mei 1853, des voormiddags te 10 uur, in het GEMEENTEHUIS te *Marum*, over te gaan tot de **aanbesteding** van het **UITDIEPEN** van **het LANGS- en DWARSDIEP;** waarvan het Bestek van af den 1sten Mei e.k. ter lezing voorligt in het GEMEENTEHUIS voornoemd.

MARUM, 26 April 1853.

Burgemeester en Wethouders der Gemeente Marum:
J. F. OBBES.
Ter ordonnantie van dezelven:
A. E. PALSMA.

De **BOEKHOUDER** van den ***OOSTPOLDER*** brengt ter kennis van de belanghebbenden, dat de **afte lossen OBLIGATIËN**, benevens de **INTERESSEN** van dien, ten laste van gemelden Polder, zijnde No. **12, 19, 60, 115, 154 en 161,** zullen worden **uitbetaald** op MAANDAG den 2den Mei aanstaande, ten Kantore van den Heer **J. C. VAN HASSELT**, te *Groningen;* zullende de INTERESSEN van de niet afgeloste OBLIGATIËN worden UITBETAALD ten gemelden Kantore op MAANDAG den 6den Junij, en op MAANDAG den 13den Junij eerstkomende te *Uithuistermeeden*, ten Kantore van den ondergeteekende.

UITHUISTERMEEDEN, 27 April 1853.

De Boekhouder voornoemd:
M. J. STERENBERG.

De **VOLMAGTEN** van den ***Uithuizer-Polder*** geven kennis, dat, te beginnen met VRIJDAG den 6den Mei eerstkomende en verder gedurende die maand, zoo ten Kantore van den Heer L. U. RENGERS, te *Groningen*, als ten Huize van den Boekhouder van den Polder, den Heer D. NANNINGA, te *Uithuizen*, zullen worden BETAALD de **RENTEBEWIJZEN** der GELDLEENING ten laste van den POLDER; alsmede de **UITGELOTE SCHULDBEKENTENISSEN No. 158 tot en met No. 165**, verschenen en losbaar op den eersten Mei 1853.

Bargedienst.

De BARGESCHIPPERS van *Groningen* en *Delfzijl* brengen door deze ter kennis van het Publiek, dat hunne **BARGE** van *GRONINGEN* naar *DELFZIJL*, *vice versa*, in **CORRESPONDENTIE** met de **EEMSSTOOMBOOTEN**, van af **den 1sten Mei a.s.**, op de **uren** door de **Vaarplannen** der genoemde **Stoombooten** bekend gemaakt, **buiten de Stad** zal afvaren, en dat dien ten gevolge dezelve **¼ uur vroeger**, voor het Logement *Het Raadhuis van Emden*, te *Groningen*, vertrekt; terwijl zij dan de reis in **3½ uur** afdoet.

De Boekhouder derzelve:
H. J. JAGER.

Zaturdag den 30sten April

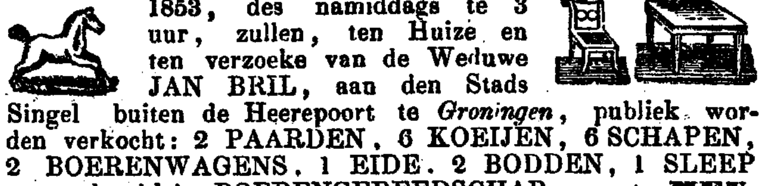

1853, des namiddags te 3 uur, zullen, ten Huize en ten verzoeke van de Weduwe JAN BRIL, aan den Stads Singel buiten de Heerepoort te *Groningen*, publiek worden verkocht: 2 PAARDEN, 6 KOEIJEN, 6 SCHAPEN, 2 BOERENWAGENS, 1 EIDE, 2 BODDEN, 1 SLEEP en ander klein BOERENGEREEDSCHAP; voorts **MEUBELAIRE GOEDEREN**, als: KABINET, PULPITRUM, 2 KLOKKEN, TAFELS, STOELEN ENZ., en eene partij **AFBRAAK;** voorts zal na afloop van den Verkoop worden verhuurd, voor den tijd van één jaar, de door haar bewoonde BEHUIZING, waarin STALLING voor 6 Koeijen en 1 Paard, en waarbij een groote **TUIN;** alsmede ook nog een perceel GROENLAND, daarbij gelegen. — Te bezien 's morgens vóór den Verkoop, van 10—12 uur.

Mr. J. W. QUINTUS, *Notaris.*

MORGEN NAMIDDAG,

van 2 tot 5 uur, te bezien het **PORSELEIN, AARDEWERK** en **MEUBELAIRE GOEDEREN**, welke MAANDAG den 2den Mei e.k., vóór en in het BOELHUIS in de Gelkingestraat, des morgens te tien uur, publiek zullen worden verkocht.

FOKKO NIEWOLD BOSCH.

VERKOOPHUIS IN DE OOSTERSTRAAT.

MAANDAG den 2den Mei 1853, des morgens te 10 uur en vervolgens, zullen in bovengenoemd VERKOOPHUIS, publiek worden verkocht, velerhande **MEUBELAIRE GOEDEREN**, waaronder die behoorende tot den Boedel van den Gefailleerden JOHANNES TER VEER, Koopman, wonende te *Groningen*, als: KABINETTEN, SECRETAIRES, BUREAU met BOVENSTUK, LADE-, UITTREK- en ANDERE TAFELS, HALVE KASTKLOKKEN, STOELEN, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, PORSELEIN, GLAS- en AARDEWERK, waaronder twee **TAFELSERVIEZEN.** — Voorts **MANSLIJFSTOEBEHOOREN**, BEDDEGOEDEREN, TAPIJTEN, CARPETTEN, ENZ., — een beste **KORENWAAIJER;** eindelijk eene partij nieuwe **WOLLEN GOEDEREN**, waaronder GEWEEFDE en GEBREIDE MANS- en VROUWEN KOUSEN, BORSTROKKEN, SLAAPMUTSEN, WOLLEN GARENS en hetgeen meer te bezien zal zijn ZATURDAGS bevorens, des namiddags van 2—6 uur.

HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

GROOTE BOELDAG,

ten verzoeke en ten Huize van de Weduwe H. U. STIKKER, te *Oostwold*, op MAANDAG en DINGSDAG den 2den en 3den Mei 1853, telkens des namiddags te één uur, van:

Een kompleet **BOERENBESLAG**, bestaande onder anderen in zes BOERENWAGENS, een loop BREEDE RADEN, twee WIPKARREN, acht PLOEGEN, zeven EIDEN, twee LOOIKES, BODDE, RAAPZEIL met TOEBEHOOREN, elf PAARDEN, zes KOEIJEN, eene VERDEKTE CHAIS, KORFWAGEN met KAP, KERN- en MELKGEREEDSCHAP, HUISMEUBELEN, BEDDEGOED, KOPER, TIN, BLIK, IJZER, GLAS- en AARDEWERK, SPEK en VET en hetgeen meer te voorschijn zal worden gebragt.

B. HAITZEMA VIËTOR, *Notaris.*

VERKOOP VAN HUIDEN.

Mr. **H. J. OFFERHAUS**, Notaris te *Delfzijl*, zal, op WOENSDAG den 4den Mei 1853, des voormiddags te 11 uur, ten Huize van den Logementhouder K. W. HAZENHOEK, te *Delfzijl*, publiek, bij kontant Geld verkoopen:

150 Gelooide **HUIDEN** en **RUGGEN**, alsmede pl. min. 200 Graauwe en Gestreepte **ENTERS-, PINKEN-** en **ZUIGERS** of **KALFSVELLEN.**

Te bezigtigen op den dag van Verkoop, van 's morgens 8—11 uur, in het Pakhuis *het Entrepôt* te *Delfzijl*.

BOELDAG VAN SLOOPHOUT,

op ZATURDAG den 7den Mei 1853, te één uur precies, aan den Dijk te *Garnwerd*, van 3 **groote SCHEPEN.**

J. HOMAN, *Deurw.*

PUBLIEKE VERHURING.

Ten overstaan van Mr. **P. BRONGERS**, Notaris te *Mensingeweer*, zal, op MAANDAG den 9den Mei eerstkomende, des namiddags te vier uur, ten Huize van K. G. HUIZINGA, te *Schouwerzijl*, in massa, voor den tijd van zes

achtereenvolgende jaren, te Huur worden gepresenteerd, om dadelijk te worden aanvaard:

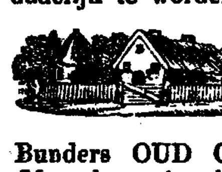

Eene roijale **BOERENBEHUIZING** en **SCHUUR**, met ERF, TUIN en BOOMGAARD, benevens ongeveer eenenvijftig Bunders uitmuntend LAND, waaronder tien Bunders OUD GROENLAND, alles staande en gelegen te *Maarslag*, in de Gemeente *Leens*, en toebehoorende aan de minderjarige Kinderen van wijlen GERARDUS E. KADIJK en ANJE M. TORRINGA.

De Conditiën van Verhuring zullen van af den dertigsten April ter lezing liggen bij K. G. HUIZINGA bovengenoemd, en de verlangde inlichtingen dagelijks bij den ondergeteekenden Notaris te bekomen zijn.

P. BRONGERS.

BOELDAG.

Mr. **P. BRONGERS**, Notaris te *Mensingeweer*, zal, op WOENSDAG en DONDERDAG den elfden en twaalfden Mei aanstaande, telkens des namiddags te één uur te beginnen, aan de Boerenplaats van wijlen G. E. KADIJK en A. M. TORRINGA, te *Maarslag*, publiek, op gewoon Krediet, bij uitmijning te koop presenteren:

Een aanzienlijk **BOERENBESLAG**, bestaande in 33 stuks oud en jong RUNDvee, twaalf PAARDEN, twintig SCHAPEN met LAMMEREN en 17 GUSTE SCHAPEN, 2 VARKENS, waarvan het een VET en het andere met zeven BIGGEN, een KAPWAGEN, CHAIS, vijf VELDWAGENS, vier WIPKARREN, 5 EGGEN, 4 PLOEGEN, DORSCHBLOK, WINDMOLEN en verdere BOERENGEREEDSCHAPPEN, KERN- en MELKGEREEDSCHAPPEN, KOPER-, TIN-, IJZER- en VAATWERK, ENZ.; voorts **HUISMEUBELEN**, waaronder KABINETTEN, TAFELS, STOELEN, BUREAUX, SPIEGELS, GLAS-, PORSELEIN- en AARDEWERK, BEDDEGOEDEREN, ENZ.; verder **HOOI**, **STROO** en hetgeen meer zal worden gepresenteerd.

P. BRONGERS.

Eene **nieuwe** en **smaakvol** betimmerde **BOVENWONING** ***TE HUUR***, in de Guldenstraat. Te bevragen bij J. INDEN, in de Oosterstraat.

BERIGT.

Het **KANTOOR** der **DIRECTE BELASTINGEN** alhier wordt **VERPLAATST**, en zal van af **den 1sten Mei 1853**, gehouden worden in het **Straatje** genoemd **DE GROOTE SNOR**, **achter de Martini-Kerk**, wijk C no. 59.

VERHUISD

naar de **HEERESTRAAT**, **tusschen den Boog en de Poort**, in het Huis vroeger bewoond door den Heer L. DE JAGER,

Dr. L. ALI COHEN.

De Ondergeteekende brengt ter algemeene kennis, dat hij eenen **WINKEL** heeft **geopend** in **VERFWAREN**, **LAKKEN** en **VERNISSEN**, **BEHANGPAPIER en SCHOORSTEENSTUKKEN** uit de **beste FABRIJKEN**, **en alle soorten** van **BORSTELGOED**; waarmede hij zich beleefdelijk aanbeveelt.

D. WOLDENDORP,
in de Langestraat te *Winschoten*.

De ondergeteekende berigt, dat zij de **DAMES-HOEDEN-** en **MUTSEN-AFFAIRE** van de Jufvrouw F. VAN SLOGTEREN, in de Behuizing lett. D, no. 121, in de Poelestraat, op den hoek van de Peperstraat, heeft overgenomen, en als Opvolgster van de vorige Eigenaresse en onder hare leiding en door eene bekwame **MODISTE** zal voortzetten. Zij is reeds ruim voorzien van alle soorten van MODE STROOHOEDEN en de nieuwste MODELLEN van de ZIJDEN HOEDEN zullen spoedig volgen. Zij beveelt zich beleefdelijk aan zoo wel in het VERSTELLEN en OPMAKEN van alles wat tot deze **AFFAIRE** behoort, als tot het leveren van Nieuw Werk.

F. VAN DER VEEN,
WED. PEKELAER.

PUIK BESTE

HAMBURGER AARDAPPELEN,

à *f* 3.50 de Mud, te bekomen bij **J. H. ROLFF**, liggende met zijn Schip in het Schuitendiep, bij het Kattenboogje.

Bij L. J. AKKER,

in de Zwanenstraat,

is getrokken in de **220ste STAATS-LOTERIJ**, 1ste Klasse, 1ste Lijst, op No. 1224 de prijs van ***f* 1250.**

Bij L. H. KNORRINGA,

in de Folkingestraat,

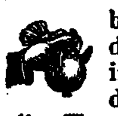

bij wien in de **218de LOTERIJ** is getrokken de Kapitale Prijs van ***f* 50,000**, is wederom in de 1ste Klasse der 220ste LOTERIJ, op no. 15304, de prijs van ***f* 5,000** getrokken. — Bij denzelven zijn KOOP- en HUURLOTEN volgens Prijs-courant te bekomen.

LEERLINGEN

kunnen DADELIJK geplaatst worden, **twee** bij de **LETTERGIETERS** en **een** bij de **SCHRIJNWERKERS**; niet dan fatsoenlijke en boven de 14 jaren oud kunnen in aanmerking komen.

OOMKENS, V. BAKKENES & DAMSTÉ.

ALS BIERBROUWERSKNECHT,

en wel als **voornaamste**, ook het **MOUTEN** goed verstaande, iemand willende geplaatst worden in den loop der maand MEI eerstk., vervoege zich, van goede Getuigschriften voorzien, door *franko Brieven* of in Persoon bij den ondergeteekende, te *Loppersum*.

H. KLEIN.

ER WORDEN GEVRAAGD:

3 **VERWERSKNECHTEN**, Prot. Godsdienst, om dadelijk in dienst te treden bij D. J. SMIT, te *Veendam*.

Ten gevolge voortdurende ongesteldheid der tegenwoordige Dienstmeid, wordt gevraagd aan het ***Instituut voor Doofstommen***, om dadelijk in dienst te treden: eene **WERKMEID van middelbare jaren, tevens geschikt tot ZIEKENMEID.**

Men vervoege zich aan het INSTITUUT.

KOST EN INWONING

voor TWEE PERSONEN, gelegenheid tegen Mei aanstaande. Te bevragen aan het BUREAU dezer COURANT.

De **REVALENTA ARABICA** van de Heeren **DU BARRY & CO.** is een voedingsmiddel ons door de natuur geschonken, zonder bijmenging van vreemde bestanddeelen, en in hare tegenwoordige toebereiding eene, der gezondheid voordeelige, krachtige en voedzame spijs.

HAMBURG, 11 Maart 1851. G. L. ULEX,
Apoth. en Chemicus.

In de volgende Ziekten wordt de REVALENTA met vrucht aangewend:

„Slechte spijsvertering (indigestie), hardlijvigheid, onregelmatigheid in de verrigtingen, verstoppingen, zuur, kramp, buikpijn, stuipen, maagwater, diarrhae, zenuwziekte, galachtigheid, aandoeningen van lever en nieren, windzucht, opgezetheid, hartkloppingen, zenuwachtige hoofdpijn, doofheid, suizen in het hoofd en in de ooren, ijlhoofdigheid, pijn tusschen de schouderbladen en in bijna alle deelen van het ligchaam, slepende ontsteking en verzwering in de maag, huiduitslag, scheurbuik, koorts, klierziekte, onzuiverheden, bloedarmoede, tering (wanneer zij niet hopeloos is), waterzucht, rhumatiek, jicht, influënza, griep, misselijkheid en braking gedurende de zwangerschap, na het eten of op zee, neerslagtigheid, miltzucht, algemeene verzwakking, verlamming, hoest, aamborstigheid, benaauwdheid op de borst, slijmziekte, ongedurigheid, slapeloosheid, blozen zonder aanleiding, beving, afkeer van de samenleving, ongeschiktheid tot studie, zinsverbijsteringen, verlies van het geheugen, duizeling, ophooping van bloed naar het hoofd, uitputting, mismoedigheid, ongegronde vrees, besluiteloosheid, wanhoop, zucht tot zelfmoord, enz."

De REVALENTA ARABICA wordt in onderstaande Dépôts voor *f* 2, *f* 3,50, *f* 8 en *f* 16 verkocht.

Te *Amsterdam* in het VERKOOPHUIS; te *Assen* bij H. P. A. VAN GORCUM; te *Delfzijl* bij A. W. C. KEYZER; te *Groningen* bij C. RIKKERS en M. GAASBEEK; te *Hoogezand* bij F. M. DIKEMA; te *Meppel* bij de Wedw. BRANDERHORST; te *Veendam* bij S. SAVENYE; te *Winschoten* bij G. WASMAN; en in de overige Steden des Rijks.

, **G. B. VAN GOOR**, te *Gouda*, heeft verzonden: de **25ste en 26ste Aflevering** van den

PRACHTBIJBEL,

OPGEHELDERD DOOR GELIJKLUIDENDE PLAATSEN EN AANTEEKENINGEN VAN EENIGE

VADERLANDSCHE GODGELEERDEN.

MET 70 KEURIG BEWERKTE STAALPLATEN.

De Uitgever wil met deze onderneming aan de Heilige Schriften, die in innerlijke waarde alles te boven gaan, den schoonst mogelijken uitwendigen vorm geven; hij wil pogen het Juweel op de sierlijkste wijze te *zetten*. Door formaat en papier, door typographische uitvoering, door de edelste producten der gewijde graveerstift, door ophelderingen en verklaringen van geschiedkundigen, oudheidkundigen en uitlegkundigen aard, is deze **Prachtbijbel** bestemd om het beste en schoonste sieraad van elke huiskamer uit te maken, en hij durft zich vleijen, dat de godsdienstzin der Nederlanders zich hier niet zal verloochenen, maar haren bijval door algemeene deelneming zal doen blijken. Hij erkent dan ook gaarne, dat hij zich aanvankelijk niet ziet te leur gesteld. **H. M. de Koningin** nam de opdragt van dezen **PRACHTBIJBEL** welwillend aan, en behalve haar doorluchtige naam, prijken ook die van den **Koning**, van **Prins Frederik**, van **Prinses Marianne** aan 't hoofd eener aanzienlijke rij van Inteekenaren. De betrekkelijk geringe prijs, voor welken iedere Aflevering bij inteekening is verkrijgbaar gesteld, geholpen door de zeer regelmatige wijs, waarop de Afleveringen successivelijk het licht zien, maakt, dat ook de minder gegoede hoogschatter van het Bijbelboek, door slechts een **dertigtal Centen elke week** af te zonderen, weldra in 't bezit van dit zoo sierlijk en prachtig gezet Juweel kan geraken, terwijl de latere inteekenaars niet verpligt zijn, het reeds verschenen gedeelte in eens te nemen, maar met twee aflev. per maand kunnen volgen. De Naamlijst der Inteekenaren alsmede het Familie-Register, dat uit twee keurige Staalgravures zal bestaan, worden alsnog **g r a t i s** geleverd.

Berigt voor de Dames!!!

AANGAANDE DEN VERKOOP VAN EEN AANZIENLIJK MAGAZIJN VAN LINNEN GOEDEREN,

van H. J. SACHSE & COMP., van *Berlijn*.

Gelijk bekend is, hebben de nog altijd ONAFGEDANE ZAKEN VAN HET DUITSCHE TOLVERBOND veelvuldige verwarring in den Koophandel voortgebragt, en onder anderen een' ALGEMEENEN STILSTAND VAN VERTIER EN EENE OPHOOPING VAN GOEDEREN IN AL DE FABRIJK-OORDEN VAN DUITSCHLAND DOEN ONTSTAAN. Ook **WIJ ONDERGETEEKENDEN** zien onzen **VOORRAAD VAN LINNENS** dermate aangegroeid, dat wij, ten einde in deze krisis de Kontanten voor de onafgebroken Werkzaamheden onzer TALRIJKE ARBEIDSLIEDEN DISPONIBEL TE HEBBEN, gedwongen zijn, OP BUITENGEWONE MAATREGELEN EN WEGEN BEDACHT TE ZIJN, **OM EEN GEDEELTE VAN ONZEN VOORRAAD TE PLAATSEN.** Wij hebben derhalve besloten, **EENE GROOTE PARTIJ LINNEN GOEDEREN** TOT AANZIENLIJK VERMINDERDE PRIJZEN (minder dan onze eigene Fabrijksprijzen) *tegen Kontante Betaling*, in het *Wapen van Amsterdam*, bij de Wedw. N. DE MULDER, in de Heerestraat alhier, EDOCH SLECHTS VOOR EEN' KORTEN TIJD, tot eene spoedige Opruiming, ten Verkoop te stellen. (Zulk eene beduidende VERMINDERING VAN PRIJS, zoo als wij alhier toestaan, zouden wij in *Duitschland* niet durven aanbieden, dewijl daardoor, bij den wederkeer van betere tijdsomstandigheden, de Verkoop tot onze gewone reële Prijzen onmogelijk zou gemaakt worden). — Er wordt dus hierdoor aan Kooplieden en Partikulieren eene gelegenheid tot het verkrijgen van billijke en waarlijk degelijke **LINNEN GOEDEREN** aangeboden, zoo als welligt nimmer weder het geval zal zijn.

Ten einde alle wantrouwen nopens de echtheid en degelijkheid der **GOEDEREN** reeds vooraf te doen ophouden (hetgeen wij noodzakelijk achten, daar wij onderrigt zijn, dat in vroegere jaren Buitenlandsche Kooplieden dit Land afgereisd en LINNEN GOEDEREN verkocht hebben, welke als onecht bevonden zijn, en daardoor een gegrond wantrouwen hebben verwekt), verpligten wij ons tot de navolgende Waarborgen:

Ten EERSTE beloven wij dengenen, die in een, voor zuiver Linnen verkocht **STUK LINNEN** het geringste mengsel van Katoen ontdekt, **EENE SCHADELOOSSTELLING VAN *f* 1000.**

Ten TWEEDE zal, zoo het verlangd wordt, bij den Verkoop van elk, voor zuiver Linnen verkocht **STUK LINNEN**, eene Attestatie van zuiver Linnen met het nommer van het Stuk, door ons onderteekend afgegeven worden.

Ten DERDE wordt benedenstaand ALLEEN ZEKER door de Vereeniging voor Handwerksnijverheid in *Pruissen* bekroond en door de Regering gepubliceerd **MIDDEL** aangegeven, hoe iedereen in ongeveer 10 minuten zich er van kan overtuigen, of in het LINNEN **KATOEN** aanwezig is of niet. Het is deze methode, die door bijna alle Professoren in de Chemie, zoowel te *Weenen*, *Munchen* en *Berlijn*, als ook te *Amsterdam*, als het onbedriegelijkste middel wordt erkend en aanbevolen.

PRIJS-COURANT.

(BEPAALD VASTE PRIJZEN.)

HUISHOUDINGSLINNEN,

van 22 Ned. Ell. of 33 Oude Ell. tot Hemden voor Werklieden en tot Bedlakens voor Dienstboden, het Stuk a 7½ en 8 Fl.; FIJNE GAREN-LINNENS, het Stuk van 32 Ned. Ell. of 48 of 50 Oude Ell. voor 12 Hemden, a 12 en 13 Fl.; GRASBLEEK-LINNEN voor Fijne Overhemden, het Stuk a 14, 15, 16, 17 en 18 Fl.; BOHEEMSCH GAREN-LINNEN, voor Lijf- en Bedlinnen geëigend, a 16, 17, 19 en 21 Fl.; BOHEEMSCH HUISMANS-LINNEN, een zeer aanbevelingswaardig Weefsel, voor Fijne Manshemden en sterke Bed-Overkleedsels geëigend, het Stuk a 17, 19, 21, 24 en 26 Fl.; RUSSISCH HENNEP-LINNEN (Echt), wegens de bijzondere duurzaamheid zeer geëigend voor Bedlakens en Manshemden, geappreteerd zoowel als ruw, zoo als het van het Weefgetouw komt, het Stuk a 16, 18, 20 en 25 Fl.; HERNHUTTER-LINNEN, voor Vrouwenhemden en Kinder-Linnengoed, het Stuk 38 Ned. of 60 Oude Ell. a 16, 18, 20, 24 en 28 Fl.; IERSCH LINNEN voor Fijn Linnengoed, het Stuk van 37 Ned. Ell. of 55 Oude Ell. a 31 tot 54 Fl.; KONINGS-KROON-LINNEN voor extra Fijne Hemden voor Heeren, het Stuk a 26, 27, 28, 34, 40 tot 60 Fl.

WITTE ZAKDOEKEN.

GEIMITEERDE ZAKDOEKEN (Nagemaakt Linnen), het ½ Dozijn a 40 Cents, betere soort a 60 Cents, beste soort a 1 Fl.; FIJNE LINNEN ZAKDOEKEN voor Kinderen, het ½ Doz. a 1 Fl.; insgelijks voor Dames, met breede Randen, vierkant, naar den nieuwsten smaak, het ½ Doz. a 1½, 2 en 2½ Fl.; betere soort voor Heeren en Dames het ½ Doz. a 3, 3½, 4 en 5 Fl.; FIJNE GAREN-BATIST-ZAKDOEKEN, het ½ Doz. a 3½ en 4 Fl.; extra fijne a 5 en 10 Fl.; ECHTE BATIST-LINNEN DAMES-ZAKDOEKEN (*Batiste Claire*) van Linnen, het ½ Doz. a 3, 3½, 4 en 5 Fl.; BATIST LINON, Echt Fransch, tot alle Prijzen.

PELLE EN DAMAST TAFELGOED.

ONTBIJT-TAFELLAKENS (half Linnen, *meest Linnen*), het ½ Doz. a 2 Fl., grootere soort voor 6 Personen het ½ Doz. a 3½ Fl., zeer groote voor 10 a 12 Personen het Stuk a *f* 1.60 en *f* 2; *zuiver Linnen*, het Stuk voor 6 Personen a *f* 1.75 en *f* 3; KLEINE KINDER TAFELSERVETTEN (half Linnen), het ½ Doz. a *f* 1.50; grootere soort in *zuiver Linnen* het ½ Doz. a 3 en 4 Fl.; geheel groote soort het ½ Doz. a 2 en 2½ Fl.; EEN TAFELLAKEN MET 6 SERVETTEN a 3 en 3½ Fl.; EEN DITO MET DITO, grootere soort, a 4 en 5 Fl.; EEN TAFELLAKEN MET 8 SERVETTEN a 6 en 7 Fl.; EEN TAFELLAKEN MET 6 SERVETTEN, in *zuiver Linnen*, a 5, 6 en 7 Fl.; EEN GROOT TAFELLAKEN (half Linnen) MET 12 SERVETTEN a 6, 7 en 8 Fl.; EEN DITO MET DITO, in *zuiver Linnen*, a 9, 10, 12 en 18 Fl.; EEN DAMAST TAFELLAKEN MET 6 SERVETTEN a 7, 8, 10 en 12 Fl., fijnere en grootere soort a 11, 12, 14, 16 en 18 Fl.; EEN GROOT DAMAST TAFELLAKEN MET 12 SERVETTEN, in zuiver Linnen, a 14, 16, 18 en 20 Fl.; grootere soort van Keper Hennep-Damast, allerfijnst, a 20, 22, 24 tot 50 Fl.; EEN DAMAST TAFELGARNITUUR, voor 18 en 24 Personen, in verhouding tot de Garnituur voor 12 Personen gerekend; JAQUARD-TAFELGARNITUUR, in zuiver Linnen, voor 6 Personen, a 7 en 10 Fl.

NB. Al de Damast-Garnituren zijn van de beste kwaliteit en naar de nieuwste teekeningen gewerkt, en aan de Dames wordt vergund een Servet af te knippen en te doen wasschen; en in geval het Werk en de Kwaliteit na het wasschen niet even schoon zijn als vóór hetzelve, dan zal het gekochte Goed teruggenomen en het bedrag er voor teruggegeven worden. HANDDOEKEN in alle soorten, half Linnen en in zuiver Linnen het ½ Dozijn à 2 Fl., enz.; GEKLEURDE TAFELKLEEDEN voor Ronde en Vierkante Tafels in Katoen, zuiver Linnen, Natural en Chamois, het Stuk à 1 Fl. 15 Cts., 2, 3, 4 en 5 Fl.; WITTE DAMAST THEESERVETTEN, slechts in zuiver Linnen, het Stuk à 3, 4, 5 en 6 Fl.

Het MAGAZIJN bevindt zich in de **HEERESTRAAT**, in het ***Wapen van Amsterdam***, bij de Wedw. **N. DE MULDER** *(MAAR VOOR EEN KORTEN TIJD)*, en wordt **den 2den Mei** geopend.

Commissies van Buiten de Stad worden niet geëffectueerd, dan wanneer het Bedrag der **BESTELDE GOEDEREN** er bijgevoegd is. — BRIEVEN FRANCO.

H. J. SACHSE & COMP., van *Berlijn*.

Middel om Katoen van Linnen te onderscheiden.

Men knipt van het te onderzoeken stuk een klein lapje af, bevrijdt het van de zich daarin bevindende appretuur en laat het droogen, dompelt het ongeveer 2 minuten in voor ca. 10 cent gecondenseerd zwavelzuur, spoelt het dan een weinig in koud water af en drukt het tusschen eenige stukjes vloeipapier uit; als het dan in de lucht gedroogd is, zal men zien, dat de in het stukje voorhanden katoenen draden allen verdwenen zijn en het linnen weefsel als skelet overig blijft.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen.*

APRIL 1853.

DAGEN	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER			VOCHTIGHEIDSTOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur
17	761,72	760,85	759,74	6,7	9,7	7,6	0,97	0,85	max.	Z.	W.	W.	betrokken	betrokken	regen
18	762,09	763,70	764,28	4,5	6,9	5,1	0,92	0,90	0,88	N.N.W.	N.N.W.	N.O.t.N.	„	„	betrokken
19	762,07	759,82	758,22	6,5	12,0	8,6	0,86	0,71	0,91	N.O.	Z.	N.O.t.O.	bewolkt	„	„
20	752,29	749,88	749,97	4,8	4,7	2,6	0,96	0,91	0,90	O.t.Z.	O.t.Z.	O.t.N.	regen	regen	regen
21	751,57	750,78	751,39	3,1	7,6	5,1	0,92	0,75	0,85	„	N.W.	N.	betrokken	bewolkt	betrokken
22	749,80	749,16	749,06	4,5	8,4	4,2	0,85	0,76	0,88	N.N.O.	N.O.	N.O.t.N.	„	„	bewolkt
	751,67	754,75	757,46	4,5	6,0	4,5	0,82	0,72	0,78	N.	N.N.W.	N.W.t.N.	bewolkt	betrokken	„

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.